DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR

16 OLDAL. VIII. évfolyam. 179. sz. Péntek, 1931 augusztus 7. 12 FILLÉR.

Az európai válság

I.

Irta: *Pongrácz Kálmán dr.*

A londoni konferencia sikertelensége bebizonyította Európa beteg voltát. A gazdasági harcot folytató nemzeti politikák olyan ellentétes elvekkel és célkitűzésekkel ültek le a »Treuga Dei«-t megvalósítani hivatott konferenciaasztalhoz, hogy számbavehető eredményt nem is lehetett remélni. — Franciaország, mint a kontinens kapitalistája, hatalma teljes tudatában hajthatatlan maradt, éppen úgy, mint a Hitler-párt intranzigens magatartása folytán nemzeti követeléseihez híven ragaszkodó Német birodalom. A konferencia tehát reális eredményt nem produkált. Az egyetlen elvi ellentéte az volt, hogy a megegyezni nem tudó hatalmak — a válság súlyos és felelős voltát átérezve — tartózkodtak a sikertelenség nyilt bevallásától. A konferencián uralkodó »megértő és barátságos szellem« hansulyozásával egyetlen hatalom sem merte az európai közvélemény előtt a szakítás ódiumát magára vállalni ez a körülmény a már ébredezni kezdő nemzetközi vagy helyesebben szólva, kontinentális öntudat és összetartás lassú, de biztos fejlődésre engedi következtetni a politikai optimistákat.

Tévedés lenne azonban a hirtelen teljes erejével kirobbant gazdasági krizist az Anschluss bejelentésére visszavezetni. Kétségtelen, hogy a német—osztrák vámunió bejelentése s ennek várható politikai hatásai mobilizálták a Német birodalomban elhelyezett idegen tőkét, hogy Franciaországnak túlzottan intranzigens magatartása egyrészt a terjedő német fajvédő mozgalom pedig másrészt voltak okozói annak, hogy a külföldi hitelezők egyszerre megbízhatatlannak kezdték érezni a németországi helyzetet. De az Anschluss-félelem és az ezáltal okozott gazdasági válság mégis csak keret és *alkalom* volt egy egyetemesebb és az európai talajban mélyebben fekvő krizisnek a kifejlődésére. A hanyatlást előidéző erők nem országok és nem népek, de a kontinentális fejlődés által kitermelt elvek és fejlődési processzusok, melyek egymással összeütközésbe kerülvén, harcaikhoz eszközül használják fel az őket valló államokat és népeket éppen úgy, mint a fejlődés különböző stádiumába jutott társadalmi osztályokat vagy termelési rendszereket. Minden mai politikai vagy gazdasági konfliktus mögött az őket előidéző népeknél hatalmasabb erők vívják a csatájukat s bár még biztos kézzel nem tudjuk kijelölni a jövő fejlődés irányát mégsem tagadhatjuk, hogy a mai káoszban a jövő körvonalai már kezdenek kibontakozni. A kontinens válaszút elé érkezett. Vagy tovább megy, vagy végleg lehanyatlik. Középút ma már nincs, mert a »régi« folytatása úgy politikai, mint gazdasági téren lehetetlenné vált. Az egyre kifejlődő válság kemény leckét fog adni Európa népeinek s e világrész fejlődése attól függ, milyen rövid idő alatt tudják a kontinentális államok a változó idők tanulságait levonni. Hosszú idő, sajnos, nem áll rendelkezésre s Európa életképességét ma már egyedül ez a gyors alkalmazkodási képesség tudná biztosítani.

A német—francia ellentét — mely nem egyedüli oka a válságnak, hanem ennek csupán iskolapéldája — mindennél élesebben mutat rá a kontinentális bajok igazi forrására. A mult századi értelemben véve válságba jutott a nemzetgazdaság rendszere s ezen keresztül a nemzeti politikák koncepciója, de válságba jutott a polgár államot és kulturát megteremtő termelési rend: a kapitalizmus elképzelése is. A nemzetgazdaságot felváltotta a világgazdaság, a kifejlődött nemzetiségi elv, a gazdasági életnek nagy piacok felé törő fejlődési menetét nemcsak, hogy megakadályozta, de egyenesen visszavetette. Még tehát a gazdasági életben az integráció, a minél szélesebb alapokra fektetett együttműködés lett a szabály, addig a nemzeti politikák a szétesés erőinek szolgálatába állottak. A békeszerződések uj államok konstruálásával a vámhatárokat irreálisan megnövelték s a nemzeti elv kiélezésével megalkották a gazdasági nacionalizmus fogalmát, vagyis a nemzeti államok önellátását biztosítani hivatott igyekezetét. Ezáltal az egészséges árucsereforgalom megszünt, reális alappal nem rendelkező mezőgazdasági kulturák és iparágak keletkeztek, melyek — különösen a tengerentúli verseny óta — csak a legképtelenebb vámpolitikával voltak fenntarthatók.

A válságot ez a két jelenség is érthetővé tenné, de ehez járul még a kapitalista termelés kétirányú válsága is. A gazdasági fejlődés rendes menetét megakadályozó nemzetiségi elv életre keltette a munkanélküliséget. Milliókat és milliókat állított ezáltal saját rendszere ellen kérlelhetetlen harcba. A kapitalista termelés válsága ugyan már a háború előtt is érezhető volt, de a négyéves küzdelem nélkül, rendszere még sokáig és eredményesen állta volna a küzdelmet. A háború azonban rengeteg inproduktiv tőkeelvonásával, a békeszerződések pedig képtelen — minden gazdasági szempontot nélkülöző — rendelkezéseinkkel, idő előtt válságba sodorták. Az állami beavatkozás köre egyre tágult s ezt szinte törvényesített a háborús állapot miatt minden országban igénybevett kivételes hatalom. A »kivételes állapot« azonban a békében is megmaradt. A gazdasági válság újabb és újabb ily irányú lépések megtételére kényszerítette az államot s a munkanélküliség terjedésével egyre nőtt az állami eltartásra utaltak száma. A nagytőke merev viselkedése aztán még olyan rétegek szimpátiáját is megnyerte a moz-

A szociálisták nagy botrányt provokáltak a képviselőház szünetelőtti utolsó ülésén

Lázító hangu beszédet mondtak a szociáldemokrata képviselők

Szenvedélyes vita után bizonytalan időre elnapolta a képviselőház üléseit

A képviselőház ülését pontban tiz órakor nyitotta meg Almásy László elnök.

A képviselőház tudomásul vette a felsőház átiratát a felhatalmazási javaslat elfogadásáról és Hadik János gróf határozati javaslatát, amelyet a felsőház elfogadott, a pénzügyi bizottsághoz tették át.

Lázár Miklós napirend előtt szólalt fel és elmondta, hogy a tokaji szőlőterületek évről évre csökkennek és nemsokára a régi, szőlővel beültetett területek csak egyharmada marad meg. A tokaji kőbányák is tömegesen bocsátanak el munkásokat. Kéri a kormányt, hogy a szőlőtermelés ügyében siessen a szőlősgazdák segitségére.

Bud János kereskedelmi miniszter rövid válaszában hangoztatta, hogy a kormány teljes tudatában van a tokaji borvidék helyzetének. A kormány állandóan foglalkozik ezzel a kérdéssel és mindent megtesz a borvidék megmentésére. — Ami a másik ügyet illeti, mikor az utépités nagyobb lendületet vett, sok kőbánya létesült, talán több, mint amennyire szükség van. Amikor a kövezési munkálatok nagyrészét elvégezték, természetes, hogy a kőbányák foglalkoztatása is visszaesett. Minden lehetőt megtett eddig is, hogy Tokaj vidékének lakosait foglalkoztassa s ezután is ilyen irányban kiván cselekedni, de azok a javaslatok, amelyeket a felszólaló tett, nem alkalmasak a munkanélküliség csökkentésére.

Szeder Ferenc: Tehát vesszenek ehen a munkások. (Nagy zaj.)

Bud János (emelt hangon mondotta a szélsőbaloldal felé):

— Én mindent megteszek a munkások érdekében, de a képviselő ur — ugy hiszem — nem sok munkásnak adott kenyeret! (Nagy zaj a szélső baloldalon, az elnök hosszasan csenget.) Végül kijelenti, hogy **nem hajlandó olyan intézkedéseket foganatositani, amelyekkel az utépitést megdrágithatják.**

Viharos napirendi vita.

Az elnök ezután bejelentette, hogy Karafiáth Jenő háznagy a Ház feloszlatásától az uj Ház megalakulásáig kifejtett müködéséről szóló jelentését beterjesztette. — majd napirendi inditványt tett, mely szerint a Ház üléseit bizonytalan időre napolják el.

Esztergályos János: Nem kell elnapolni!

Büchler József: Itt maradunk. (Állandó nagy zaj.)

Gaál Gaszton a házszabályokhoz szólva azt fejtegette, hogy az elnök inditványa a végleg igazolt képviselők lajstromának kihirdetése szempontjából házszabályellenes.

Almásy László tett ezután nyilatkozatot:

— Csak egy bejelentésre szoritkozom — mondotta. — Az elnök tényleg köteles a Háznak a bejelentést megtenni, amidőn a Ház együtt van (Zaj a baloldalon.), a Ház napirendjét és tárgyalási idejét azonban a Ház maga határozza meg. (Zaj és ellentmondások a baloldalon.)

Lakatos Gyula szintén a házszabályokhoz szólal fel és jogászi objektivitással kivánja a házszabályok hivatkozott rendelkezését elemezni. Szerinte igaza van Gaál Gasztonnak abban, hogy a végleg igazolt képviselők lajstromának kihirdetési határideje ma járt le.

tehát legkésőbb holnap kell az elnöknek ezt a bejelentést megtenni. A házszabályok intézkedéseinek a szelleméből azonban nem következik, hogy a Háznak együtt kell lennie akkor és ezért külön ülést kell összehivni.

Farkas Tibor szerint a házszabályok nemcsak az elnökre mondják ki kötelezőleg a bejelentést, de a Házat is kötelezik, hogy ülést tartva tegye lehetővé a bejelentés megtételét, már csak azért is, hogy ne legyen igazolatlan tagja a Háznak.

Eckhardt Tibor felszólalásában azt fejtegette, hogy a házszabályok szellemének az a felfogás felel meg jobban, hogy a Ház holnap tartson ülést, mikor az elnök megteheti a bejelentést.

Bethlen miniszterelnök felszólalása

Bethlen István gróf emelkedett ezután szólásra.

— Azt hiszem, mondotta, ez az egész vita teljesen felesleges. Ha például az elnök ellenkező inditványt tett volna, a Háznak okkor is joga lett volna másként határozni. **A Ház ebben teljesen szuverén s elhalaszthatja a maga jogainak beteljesitését akkorra, amikorra akarja.** Senki sem irhatja elő, hogy mikor tartson ülést a Ház. Erről csak a Ház többsége dönthet. Micsoda szerencsétlenség, vagy botrány történik, ha nem holnap, hanem a legközelebbi ülésen fogja tudomásul venni a Ház az igazolt képviselők névjegyzékét. (Állandó zaj a szélsőbaloldalon.) Amig a Ház nem tart ülést, akár választanak azok a kerületek, akár nem, ugy sincsenek itt azok a képviselők és ugy sem vehetnek részt a tárgyalásokon. (Zaj.) E szempontból tehát semmiféle sérelem nem történik. Ha van valami közérdek, közérdek az, hogy a szünidő alatt, amikor nem tart ülést a Ház, a képviselők ne választassanak, — mert ezzel is egy bizonyos összeget lehet megtakaritani. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Propper kezdi az izgatást.

Propper Sándor ezután az elnök napirendi inditványával szemben ujabb napirendi inditványt tesz és azt javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését holnap délelőtt 10 órakor tartsa. A munkanélküliség elmélyitette a válságot — mondotta — és **éhséglázadás fenyeget Magyarországon.** (Nagy zaj, ellentmondások jobbról.) Nem lesz jó ezt bevárni és ne bizzanak annyira a szuronyokban, mert a véres elfojtások nem alkalmasok arra, hogy az ország hitelét erősitsék kifelé. (Állandó nagy zaj a jobboldalon.)

Mayer János: **De az ilyen beszédek sem!**

Lakatos Gyula: Lázbeteg!

Az elnök figyelmezteti Proppert, hogy tartózkodjék az ilyen kijelentésektől.

Propper Sándor ezután tovább beszél a munkanélküliség kérdéséről.

Temple Rezső az elnök napirendi inditványát fogadja el.

Peyer a falvak zendüléséről beszél.

Peyer Károly szólalt fel ezután és Propper Sándor inditványának elfogadását kérte, majd a munkanélküliség kérdéséről szólt.

Közben az elnök a szociálisták állandó zajongása közben többször is figyelmeztette Peyert, hogy tartózkodjék az éles kifejezésektől. — Az állandó zajban a szociálisták szinte refrénszerüen kiáltják közbe: Ez a legfontosabb ma! Százezrek éheznek!

Peyer Károly: Mindenki tudja, hogy egyes falvakban milyen zendülések vannak és az éhezők naphosszat ott állnak a községháza előtt. (Állandó zaj, ellentmondások jobbról.)

Az elnök megint figyelmezteti Peyert, hogy maradjon a napirend tárgyalásánál, mire a szociálisták az elnök felé kiáltják:

— Ez a legfontosabb napirend!

Kitör a vihar

Peyer Károly: Felelőssége tudatában fel kell hivnia a kormány figyelmét ezekre a jelenségekre. A képviselő urak — mondotta éles hangon a jobboldal felé fordulva, — csinálták eddig is a dolgokat és csinálhatnak még ezután is dolgokat, amiket a lelkiismeretük talán elbir még...

Peyer Károlynak erre a kijelentésére **óriási zaj tört ki. Rég nem látott vihar kerekedik pillanatok alatt, ugy hogy nemcsak Peyer Károlynak, de a közbekiáltóknak a szavait sem lehet megérteni. — Az elnök állandóan rázza a csengőt és perceken át zúg a terem.**

Farkas István éles hangja süvit keresztül a nagy zajon:

— Tönkretették az országot!

Bethlen István gróf felháborodva hajlik előre székéből, **öklöbeszoritott kézzel csapkodja a padot és igy kiáltja át Peyer Károlynak:**

— Menjen ki az utcára, de ne itt a parlamentben beszéljen igy! Lázitson kinn az utcán, de ne itt a parlamentben!

A többi szavai már elvesznek a nagy zajban.

Kabók Lajos helyéről felemelkedve kiáltja át a miniszterelnöknek:

— Kenyeret adjon és ne az asztalt üsse. (Folytonos nagy zaj.)

Az elnök tehetetlenül rázza a csengőt és percekbe telik, mig végül a csend némileg helyreáll.

Rendreutasitják Peyert.

Az elnök Peyer Károlyt rendreutasitja, — majd **Peyer** Károly befejezi beszédét, kijelentve végül hogy adjanak munkát és kenyeret az éhezőknek, — mert ha nem, onnan fognak venni, ahol van kenyér. — Erre ujból kitör a vihar és a hosszantartó zajt az elnök csak nhezen tudja lecsillapitani.

Tomboló zaj.

Krüger Aladár szólalt fel ezután. — A napirendi vita már ki van meritve jobbról és balról, — mondja, tehát nincs más kötelességem...

Zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon: Menjen a csongrádi piacra.

Krüger Aladár (a szélsőbaloldal felé fordulva): Nem ajánlom, hogy önök oda jöjjenek!

Állandó nagy zaj tombol a baloldalon. — Szeder Ferenc közbekiált valamit, mire **Krüger** Szedernek átkiáltja:

— Jöjjön oda verekedni! (Állandó nagy zaj.)

Elnök: Képviselő urak, szenvedélyességgel és indulatossággal az ország sorsán nem segitünk.

Propper Sándor: De cinizmussal és osztalcsapkodással sem. (Nagy zaj a baloldalon.)

Elnök: A nyugodt tárgyalást a házszabályok és az ország érdekei követelik.

Krüger Aladár: Az ellenzéki napirendi vitának két pontja van. Az egyik pont volna a házszabályok téves magyarázata. Ez a magyarázat, amelyet tulsó oldalról előadtak, sem a házszabályok betüinek, sem szellemének nem felel meg. (Ellentmondások a szélsőbaloldalon.) A másik kérdés egy második bizottság kiküldése, amit Peyer inditványozott. Logikailag ellentétet látok abban, hogy van egy 33-as bizottság (zaj a szélsőbaloldalon), amelyet a képviselőház kiküldött és a szociáldemokrata párt az abban való részvételt megtagadta, ellenben ezzel párhuzamosan egy másik bizottságot kiván kiküldeni. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Simon András: Ez játék megint, semmi más!

Tiltakozás a gyujtogatás és lázitás ellen.

Krüger Aladár: Ezt az inditványt nem tartom komolynak, nem tartom méltónak, hogy a Ház foglalkozzék vele. Ami a további ellenzéki felszólalásokat illeti, azokra nézve nekem csak pár vonatkozásban van észrevételem. A sebeket mi is nagyon jól ismerjük, jobban, mint önök. (Állandó zaj a baloldalon.) Mi nemcsak ipari munkanélküliséget ismerünk. Mi ismerünk egy csendes munkanélküliséget is, amely azonban sokkal szomorúbb és ez a mezőgazdasági munkanélküliség. Ezek tűrnek, szenvednek (Zaj a szélsőbaloldalon.) ezekért dolgozni fogunk, s dolgozni kívánunk, akár tart a képviselőház ülést, akár nem. — (Nagy zaj a szélsőbalodalon, az elnök csenget.) A mi munkánk célja...

Büchler József: Népbolondítás!...

Krüger Aladár: ... nem a sebek felszaggatása, hanem gyógyitása lesz. Ennélfogva erről a helyről

kötelességemnek tartom tiltakozni az ellen a gyujtogatás és lázitás ellen (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.), *amelyet a mentelmijog védelme alatt önök itt célszerűnek látnak elkövetni.*

Esztergályos János: Az lesz a következménye, ami 1514-nek volt. (Nagy zaj a Ház minden oldalán.)

Krüger Aladár: Most, amikor ez a Ház utolsó ülését tartja, erről az oldalról is mindnyájunknak van egy szavunk és ez nem lázitás.

Zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon: Maguk lázítanak...

Krüger Aladár: ...hanem az, hogy ezeket a nehéz időket viseljük el mindnyájan...

Peyer Károly: Erkölcstelen, tisztességtelen választások útján ül itt (Ujból nagy zaj, az elnök csenget.)

Kuna P. András: A bútorokról beszéljen!

Az elnök hosszan csenget.

Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nem a választókat képviseli!

A nagy lármában Krüger Aladár percekig nem tud szóhoz jutni. Mikor a csend nagynehezen helyreáll, a következőképpen folytatja beszédét:

— Önök próbálnak túlharsogni engem. Én az egész nemzethez apellálok. A nemzet fogjon össze és a nemzet tartson ki ezekben a válságos időkben. (Nagy zaj a szélsőbalodalon.)

Esztergályos János: A szolgabirákhoz és a csendőrökhöz apelláljon! Semmi köze a nemzethez!

Ujból nagy zaj, az elnök hosszasan csenget, *majd szavazásra teszi fe la kérdést és a nagy többség elfogadja az elnök napirendi inditványát mire a szélső baloldal ujból nagy lármában tör ki.*

A Ház nagy többsége felhatalmazást ad az elnöknek, hogy a szünet alatt a szükséges intézkedéseket megtehesse.

Az ülés egy óra után ért végett.

MEGGYILKOLTA ÉS ELÉGETTE A FELESÉGÉT.

Halle, aug. 6. (Wolff.) Orthey fényezőmester feleségét tegnap holtan találták. Orthey bevallotta, hogy veszekedés közben többször felesége fejére ütött egy fakalapáccsal. Ortheyné földre bukott és Orthey hogy megakadályozza felesége kiáltozását, hosszabb ideig az asszony szája elé tartotta a kezét. Amikor az asszony megfulladt, Orthey celluloid oldattal öntötte le és meggyujtotta. A folyadék azonnal felrobbant és a lakás lángba borult.

ECKENER DR NEM FOGADTA EL A LENIN-RENDET.

Berlin, aug. 6 Kitudódott, hogy a moszkvai szovjet kormány a Lenin-renddel akarta kitüntetni dr Eckenert a sikeres északsarki ut emlékére és a berlini szovietnagykövet ezt hivatalosan tudatta a Graf Zeppelin parancsnokával. — Dr Eckener arra kérte a nagykövetet, hogy tekintsen el kitüntetésétől, mert elvi okokból nem fogad el rendjelet.

Hétfőtől, f. hó 10-től kezdve 10 napos férfi ing vásárt rendezünk: Figyelje vasárnap megjelenő részletes árjegyzékünket.

Csillag Testvérek
Piac- és Simonffy-utca sarok.

(Vezércikk folytatása.)

galomnak, akik eddig a régi rend legodaadóbb támaszai voltak. A szellemi munkanélküliség kialakulása intellektuális erőt kölcsönözött a szocialisztikus törekvéseknek... De siettette a kapitalizmus válságát a kifejlődött kontinentális verseny is. Még azelőtt a termelés anarchiáját a kontinentálisan szervezett nagytőke képes volt megakadályozni (kartellek), addig ez az USA és az orosz dumping jelentkezésével lehetetlenné vált. A kapitalizmus ezzel kontinentális méretűvé vált, ami alatt azt értjük, hogy még azelőtt frontja kizárólag egy osztály ellen irányult, most már ezt a keretet túllépve, kezdetét vette a *kontinensek kapitalista versenye.* A »laisser faire« elve eddig csak osztályokon belül érvényesült... a háború óta egész országok és világrészek lettek hordozói. Az ágyuk harcát felváltotta a hitel, az áruk, a vámok, a termelés harca s hogy ez a küzdelem mennyivel több áldozatot kíván, mint az eredeti háború, azt hiszszük, fölösleges mindazoknak ecsetelni, akik a mai világban nyitott szemmel járnak.

A porosz kormány kiáltványt bocsátott ki a vasárnapi népszavazás ellen

Berlin, aug. 6. A porosz kormány délután a Poroszországban megjelenő valamennyi laphoz, a népszavazással szemben állásfoglaló kiáltványt juttatott el közlés céljából. E kiáltványban kifejtik a népszavazás esetleges gyakorlati eredményének jelentéktelenségét, hangoztatva, hogy az uj poroszországi választásoknak 4 hónappal előbbre hozataláért a mai gazdasági inség idején esetleg a politikai szenvedélyek felkorbácsolásával és a nép jólétének károsodásával kell megfizetni. A kiáltvány hangsulyozza, hogy a nép tartózkodjék a szavazástól. A lapoknak szóló felhivást, amely azt kéri, hogy a kiáltványt a legfeltünőbb nyomással még a le nem zárt szám első oldalán hozzák, a rendőrfőnökség juttatja el valamennyi poroszkormányhoz, pártállásukra való tekintet nélkül.

A közlemény egyébként rámutat arra, hogy a szóban forgó pártok és a kommunisták, ezek az engesztelhetetlen, halálos ellenségek, természetellenes összefogással népszavazást követelnek, valójában azonban mind a ketten kaoszt akarnak: **a fennálló rend bukását.** A népszavazás kudarca a kormánypolitika nyugodt és tartós folytatását, az állam rendjének fenntartását és a külföld Németországba vetett bizalmának megerősödését jelentené.

A felszólitás e szavakkal végződött: **Tartózkodjatok a népszavazástól! Ne vegyetek részt a népszavazásban!**

IZGALMAS HANGULAT ÉS VEREKEDÉS.

Berlin aug. 6. A vasárnapi népszavazás plakátharcának az elmult éjszaka zajos eseményei voltak. A nemzeti szocialisták és kommunisták plakátragasztó csoportjait meg akarták akadályozni munkájukban s *ebből vad verekedés keletkezett.* Sokan szenvedtek könnyebbsúlyosabb sérüléseket és a rendőrség többeket letartóztatott. A sebesültek pontos számát ezúttal sem lehetett megállapitani, *mert a régi módszer szerint a verekedők sebesültjeiket magukkal vitték.* Több hirdetőoszlopot, amelyekre sikerült a népszavazás mellett agitáló plakátokat felragasztani, felgyujtottak. A tüzeket még idejében sikerült eloltani.

Mussolini vonata várta a határon a német államférfiakat

Bozen, aug. 5. Brünning német birodalmi kancellár és **Curtius** német birodalmi külügyminiszter délután 3 órakor megérkeztek a Brenner völgyébe. **A határállomáson a Duce vonata várta őket, a** melyen néhány perccel azelőtt érkezett gróf Baldoni követségi tanácsos, — Schubert római német nagykövet, a bozeni prefektus és a bózeni hatóságok képviselői.

A két német államférfiu köszönetét fejezte ki a prefektusnak figyelméért és hosszasan elbeszélgetett vele Ezután Brünning s Curtius a német nagykövettel együtt helyet foglaltak a külön vonatban, amelyen fél 4 órakor tovább folytatták utjukat Róma felé.

Németországban felmondáshoz kötik a betéteket

Felmondás nélkül csak 300 márkát lehet kivenni.

Berlin, aug. 6. A birodalmi elnök 1931 julius 15-én kelt rendelete alapján a kormány a következőket rendeli el:

1. 1931 augusztus 6-tól kezdődőleg a bankoknál, különböző takarékpénztáraknál és szövetkezeteknél vezetett takarékbetéti számlákon és takarékkönyveken fennálló követelésekre további intézkedésig a következő határozmányok érvényesek:

a) **A bankok kifizetéseket készpénzben vagy átutalásban 330 márkáig előzetes felmondás nélkül teljesithetnek.** Ez a rendelkezés nem érinti azokat a határozmányokat, amelyek alapján kisebb összegü követelés kifizetése előzetes felmondás nélkül igényelhető;

b) **A fél egy hónapon belül összesen 300 birodalmi márkánál nagyobb összeg kifizetését csak az esetben igényelheti, ha az igényelt összeget idejekorán felmondotta.** A felmondási határidő, amennyiben hosszabb felmondási határidőre vonatkozóan külön megállapodást nem kötöttek, **300 márkától 1000 birodalmi márkáig terjedő összegig egy hónap, 1000 márkát meghaladó összegekről 3 hónap;**

c) Ha a felmondás a fenti rendelkezés hatályba lépte előtt történt, akkor az 1931 julius 13-tól 1931 augusztus 7-ig terjedő időköz, ez az időköz a felmondási időközbe esik, akkor az tekintetbe nem vehető.

2. Ez a rendelet augusztus 8-án lép életbe. Ugyanez időpontban az 1931-iki augusztusi hetedik kormányrendelet 5. cikkelye hatályát veszti, a fizető forgalomnak a bankszünet után történő ujrafelvétele.

Az amerikai jegybank hozzájárult a százmillió dolláros német hitel meghosszabbitásához

London, aug. 6. A newyorki Federal Reserve bank a többi Federál Reserve bankkal egyetértésben hozzájárult a német Birodalmi Banknak nyujtott száz millió dolláros hitel meghosszabbitásához, amelyben Amerika 25 millió dollárral vesz részt.

Kávéházban, borbélynál kérje a „Debreczen"-t.

Benyáts Emil

harisnyagyárának gyártmányai a mai naptól kezdve

eredeti gyári áron

kapható a főtéri üzletben

Benyáts Emil áruháza Debrecen, Tisza-palota.

A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara foglalkozott az átmeneti intézkedésekkel

Budapest, aug. 6. A budapesti kereskedelmi és iparkamara csütörtökön délután rendkívüli teljes ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya a kormány úgynevezett átmeneti intézkedéseinek és szükségrendeleteinek megvitatása volt.

Éber Antal elnök megnyitóbeszédében ismertette azokat a körülményeket, amelyek július 13-án a kormányt és a jegybankot arra indították, hogyaz ismeretes bankkorlátozást elrendeljék. *Illetékes tényezők könnyebben vállalhatják a felelősséget a korlátozás elrendeléséért, mint ennek az intézkedésnek elmaradásáért.* A bekövetkezett eseményekből azonban megállapítható, hogy a korlátozás fenntartása a gazdasági élet bizonyos megakasztására vezet.

Éber Antal ezután azt fejtegette, hogy az államháztartási egyensúly helyreállításánál elsősorban a közületek kiadásainak erélyes és átfogó leépítésére van szükség. — Majd azt a megállapítást tette, *hogy az adott viszonyok között semmiféle beruházást nem tarthat helyesnek,* mert ilyen beruházások csakis adóból vagy kölcsönökből — foganatosíthatók. *Már pedig a mai viszonyok között az adó emelése, vagy újabb adósságok csinálása sokkal több munkanélküliséget okoz, mint amennyi munkanélküliség a beruházások eszközlése révén elháríthatók.*

Az átmeneti kormányintézkedések megvitatásához elsőnek Gábor Gyula szólt hozzá, aki annak a reményének adott kifejezést, hogy a pénzforgalmi korlátozások lehető gyors ütemben lebonyolítandók, *addig is szükséges a bankbetétek azonnali felszabadítása.*

Madarassy-Beck Gyula báró hangoztatta, hogy a mai helyzet meglehetősen súlyos, úgy, hogy ma minden erő latbavetésével kell a kibontakozás útját megkeresni. A helyzet az, hogy a korlátozó intézkedések folytán a gazdasági életnek csak kis része kapott támogatást, viszont teljesen védtelenül maradt a gazdasági vállalkozás túlnyomó része. *A hitelnyujtást lehetővé kell tenni, még abban az esetben is, ha ez csak a kamatláb emelése mellett történhetik meg.* Rendezni kell a devizagazdálkodást, az áruhitelezések lebonyolítását és a fizetési kötelezettségek teljesítésének rendjét, és pedig mind a belföldi, mind a külföldi kötelezettségek tekintetében.

Magyar Pál arra kéri Éber Antalt, hogy a 33-as bizottság munkájában a legmesszebbmenőleg — igyekezzék háttérbe szorítani a politikát és a legteljesebb mértékben juttassa érvényre a gazdasági érdekeket. Elsősorban azokat az intézkedéseket sürgeti, amelyek a pénzforgalom helyreállítását, az átutalási forgalom szabaddá tételét, általában a hitelélet felélénkülését célozzák.

A 33-AS BIZOTTSÁG PÉNTEKEN TARTJA ALAKULÓ ÜLÉSÉT.

Budapest, aug. 6. A gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló felhatalmazási törvény alapján kiküldött 33-as bizottság augusztus 7-én, pénteken délelőtt tartja alakuló ülését a Ház 1. sz. tanácskozó termében.

A Ház tagjai részéről Pesthy Pál, a felsőház tagjai részéről pedig Juhász Andort jelölik ki elnöknek. Az első ülésen Wekerle pénzügyminiszter feltárja az ország gazdasági és pénzügyi helyzetét, továbbá a válság enyhítésére tervezett intézkedéseket és indítványokat. A bizottság tanácskozásain a házszabályok lesznek irányadók. A beszédidőt azonban nem korlátozzák.

ROBBANÁS A PÁRISI TÁVIRÓKÖZPONTBAN.

Páris, aug. 6. Ma reggel 7 órakor a párisi táviró központ pincehelyiségében egy ammóniák gáztartály felrobbant. E robbanásnak egy emberélet esett áldozatul. Az ammóniák az egész épületben gyorsan szétterjedt, minek következtében a munkát fél órára félbe kellett szakitani.

AZ ANGOL BANK NAGY ARANY-ELADÁSAI.

London, aug. 6. Az Angol Bank ma 2.520.627 értékü aranyrudat adott el Franciaországnak és Hollandiának.

Londonba Ausztráliából egy millió font értékü aranyküldemény érkezett.

MUSSOLINI MEGLÁTOGATJA A PÁPÁT.

Zürich, aug. 6. Az egyik zürichi lap római levelezőjének értesülése szerint Mussolini a legközelebbi napokban meglátogatja a Vatikánt és találkozni fog a pápával. Az ünnepélyes fogadtatásra már minden intézkedés megtörtént.

Önkéntes nemzeti alap létesitését ajánlotta a kormánynak egy közgazdasági szakember

Minden módosabb adózó adjon önként négyszáz pengő értékü valutát az államnak. — A terv másik része bankközi garancia szövetsé gről szól.

Budapest, aug. 6. A kormány és a harminchármas bizottság legelső és legsúlyosabb feladata a pénzügyi viszonyok stabilizálása és a normális forgalomra való visszatérés előkészítése. Azokra a nehézségekre való tekintettel, amelyek a külföldi kölcsön megszerzése és a bankzárlat következtében felmerültek, az egész ország közvéleménye a legnagyobb érdeklődéssel figyeli, milyen megoldást javasol majd a kormány vagy a bizottság. Politikai és pénzügyi körökben különféle tervekről, eszmékről tudnak. Ezek között kétségkívül a legnagyobb figyelmet érdemli az a megoldási terv, amelyet *Friedmann* Ignác dr. ügyvéd, az ismert nagytekintélyü közgazdasági szakember dolgozott ki és terjesztett Bethlen István gróf miniszter elé. A terv részleteiről és végrehajtási módjáról

Friedmann Ignác

a következő nyilatkozatot tette tervéről:

— A legfőbb gond ebben a pillanatban — mondta Friedmann dr. — annak a kétszázmillió pengőnek az előteremtése, amelynek segítségével az államháztartás egyensúlya és ezen belül devizapolitikánk alakulása biztosítható lenne. A kölcsön megszerzésére irányuló külföldi tárgyalás, amely az elnehezedett európai gazdasági atmoszférában folyik, eddig még nem záródott le eredménnyel. A válságból kivezető utat úgy kell megválasztani, hogy ezzel egyben

bizonyitékát nyujtsuk a magyar gazdasági élet töretlen belső erejének, pénzügyi viszonyaink megalapozottságának.

és a nemzetben rejlő, lebirhatatlan politikai és gazdasági öntudatnak.

— Tervem ebből az általános meggondolásból indul ki és részleteiben a következő:

— Magyarországon körülbelül kétmillió adózó alany van, tehát a lakosságnak *tizenöt-husz százaléka adóalany. Az adózó rétegeknek önkéntes hozzájárulásával nemzeti alapot kell teremteni.* A kétmillióból kiveszek *ötszázezer adóalanyt.* Minden egyes adóalany *fizessen önként négyszáz pengő értékü valutát a magyar államnak. Ezáltal együtt van a kétszázmillió pengő. Magam azonnal és készséggel hajlandó vagyok ezer dollárt áldozni erre a célra.* De nem állok egyedül ezzel a felfogásommal. Számottevő bankárok, ipari vezető tényezők egész sorával folytattam megbeszélést, érintkeztem a kereskedelmi világ mértékadó egyéniségeivel és valamennyien készséggel hajlandóknak nyilatkoztak arra, hogy ilyen áldozatot hozzanak.

Amennyiben az összeg felhasználására kellő biztosítékot kapnak, meghozzák az áldozatot azért, hogy helyreálljon a gazdasági élet egészséges vérkeringése. Mivel kétségkívül igen sokan lesznek, akik többet fognak adni, mint négyszáz pengő értékü valutát, akkor

nem is kell ötszázezer adózót bevonnunk ebbe az akcióba,

hanem kétszázezer adóalany vagy ennél kevesebb is elegendő lesz. — Természetesen ebben az önmegadóztatásban nemcsak a városi lakosságnak kellene résztvennie, hanem a gazdatársadalomnak is. — Gondolok elsősorban a módos arisztokráciára, azután a száz holdon felüli gazdákra, akik valuta helyett búzában teljesítenék önkéntes adományukat.

— Az ilyen módon egybegyült kétszázmillió kamatmentes letétként

a Magyar Nemzeti Banknak adatnék át, mint nemzeti alap.

A nemzeti alap kezelését Popovics Sándorra, Weisz Fülöpre és Teleszky Jánosra bízná az állam. A jegyintézet a kétszázmilliós valuta fedezet alapján hatszázmillió pengőt bocsáthatna ki, miáltal a kellő, egészséges vérkeringés helyreállna a gazdasági életben és az állam nehéz helyzetéből külföldi kölcsön nélkül szabadulna. Megfelelő kataszter alapján a gyüjtést országos bizottság végezné, amely a legerősebb hatósági támogatásban részesülne.

— A kapitalista társadalomnak meg kell hoznia ezt az önkéntes áldozatot az államért, fegyelmet és követésreméltó példát kell mutatnia a válságos időkben, különben igaza lesz Loebe német elnöknek, aki ezt mondta: »Ne dolgozzatok a kapitalizmus ellen, önmaga is elvégzi ezt a munkát, mert a munkásban a kapitalizmussal szemben megvan az erő, hogy heti keresetének egy részét a szakszervezetnek adja.«

— Amint a hétszámillió egybegyült,

hozzá lehet fogni a bankzárlat likvidálásához.

— Feleslegesnek tartom a sokak által propagált magyar Garantie und Akzeptbank létesítését, amelynek csak a sajátos német viszonyok biztosítottak létjogosultságot, ahol tudvalevően nincs Pénzintézeti Központ.

— Magyarországon az alapelv az lenne, hogy

a bankok egymásért egyetemleges szavatosságot vállalnak. (Ausfallgarantie). A forgalom klíringben, nem készpénzben bonyolódnék le és lehetővé tennék az egyes számlákról való átutalást, nemcsak az egyes bankokon belül, hanem egyik banktól a másikhoz is.

— *Az egyetemleges szavatosság alapján a nagy forgalom nyugodtan lebonyolitható,*

a kisebbre készpénzforgalom engedélyezhető. A bankokra nézve ez a szavatosság egyáltalán nem jelentene áldozatot. Pár szóval bebizonyítom ezt az állításomat A Pénzintézeti Központ 1930 december 31-iki kimutatása szerint az összes takarékbetét és folyószámlakövetelés cirka kétmilliárdot tesz ki. Ebből a fővárosi intézetekre körülbelül másfél, a vidékiekre ötszázmillió esik. A bankjegyforgalom a Nemzeti Bank július 15-iki kimutatása szerint 344 millió, ami az utóbbi napokban 500 millióra duzzadt fel.

— *Magyarország pénzintézeteinek alap- és tartaléktőkéje 611 millió pengő.*

— Ebből a fővárosi intézetekre 483, a vidékiekre 127 millió jut. Ha a következő, első kuriába tartozó intézeteket vesszük: Kereskedelmi Bank, Pesti Hazai, Magyar—Olasz Leszámítolóbank, Hazai bank, azt látjuk, hogy ezekne összes alap- és tartaléktőkéje 152 millió, takarék- és folyószámlabetétje kb. 600 millió Tehát az egyébb intézetek takarék- és folyószámlatartozása az egész országban e 600 millió levonása után 1400 millió pengő. A bankoknak egymásért vállalandó szavatosságára csak akkor lenne szüség, ha az alaptőke elveszne, teljes egészében. Ez a jelen esetben a fenti 152 millió alaptőke levonása után körülbelül 460 milliót tenne ki.

460 milliónak kellene elvesznie ahhoz, hogy a szavatosság életbelépjen.

Kizárt dolog, hogy ez bekövetkezzék, hiszen ez nem jelentene mást, minthogy a takarékbetéteknek és folyószámlatartozásoknak cirka negyven százaléka elvész. Ez lehetetlen annál is inkább, mert a pénzintézetek abszolut fundáltak, az ott elhelyezett betétekért nem kell aggódni. De még ha ezt a teljesen kizárt esetet is számításba veszem, hogy a betéteknek körülbelül ötven százalékát elvonják a bankoktól, akkor is csak az történik, hogy az alaptőke elvesztése után még körülbelül százmillió hiány mutatkozhatik. Ennek a hiánynak a fennmaradó intézetek által való kifizetése sem jelentene áldozatot. A szavatosságban résztvevő intézetek a veszteséget a TÉBE-kulcs alapján viselnék. Ez a Kereskedelmi Bankra például 13 százalék, vagyis a jelen esetben tizenhárommillió pengőt jelentene. Az állam ezt az intézetnek kötelező jegyek alakjában egyenlítené ki.

— *Az intézet kötelező jeggyel fizethetne adót,*

tehát egy-két év alatt megtérülne neki az így vállalat összeg. — Az egész intézeti gesztiót a Pénzintézeti Központ vizsgálná felül, így lehetővé válnék, hogy azok az intézetek, amelyeknek alaptőkéje elveszett, felszámoljanak azonnal, anélkül, hogy a közönség egy fillérrel károsodnék. A felszámoltatásra módot nyujt a felhatalmazási törvény és így a közgazdasági élet megszabadul a felesleges teher tételektől.

— Arra az ellenvetésre, hogy így a legkisebb intézet egyenrangúvá válnék a legnagyobbal, azt felelem, hogy ez nem áll, mert

a szavatosság csak a bankzárlat időpontjáig elhelyezett betétekre vonatkoznék.

— E betétek után egyébként a kamat nem lehet nagyobb, mint a legelső intézetekre megállapított kamatláb.

— E terveket a legelsőrangú pénzintézetek vezetői alkalmasnak tartják a kivitelre. Amit előadtam, nyers vázlat, de a mai viszonyoknak igen megfelel. Igy érhetnénk el azt, hogy devizákhoz jussunk bankjainkról pedig, amelyek, ismétlem, egészen jók, végleges és tiszta képet nyerjen a közönség.

Ehhez az érdekes tervhez hozzá kell fűznünk, hogy Eszterházy Móric gróf is felvetette a kereszténypárt értekezletén a bankközi garancia gondolatát.

A képviselőház elnöke a sajtó munkájáról

A parlamenti tudósitók üdvözölték Almásy László elnököt.

Budapest, aug. 6. A parlamenti tudósitók szindikátusa Lenkey Gusztáv elnök vezetésével ma a Ház ülése után tisztelgett Almásy Lászlónál, a Ház elnökénél s üdvözölte elnökké történt megválasztása alkalmával.. Almásy László, a Ház elnöke az üdvözlésre a következőképen válaszolt:

— Különös értékünek és jelentőségünek tartom a sajtó képviselőinek üdvözletét. Nem először találkozunk egymással; mai üdvözlésük éppen az elmult ciklus tapasztalatain alapul és ebből azt a következtetést vonom le, hogy a sajtó ma a közélet egyik legnagyobb tényezője, figyelemmel kisérte munkásságomat és mindig tárgyilagosan emlékezett meg rólam. Nagy sulyt helyezek arra a jó viszonyra, amely köztünk van, mert a sajtót alkotmányunk egyik tényezőjének tekintem. A sajtó a magyar parlamentárizmussal született együtt, Kossuth Lajos idejében és együtt lettek naggyá. — A parlamentárizmusnak egyik fundamentuma a sajtó és ugy a parlamentnek, mint a sajtónak legnagyobb érdeke, hogy a parlamentárizmusnak rendszere országunkban továbbra is fennmaradjon. — Azt tapasztaltam, hogy a sajtó müködésében is ugyanarra van szükség, ami a Ház elnökének müködésében: erős megfigyelőképességre és a dolgok gyors és helyes megitélésére. A Ház egyik elnöke tette azt a kijelentést, hogy nem volna nehéz az elnöklés, csak ismerni kell a házszabályokat és öt perc ideje volna az elnöknek, hogy gondolkozhassék. Ez a kijelentés áll a sajtóra is A sajtó képviselőinek alig van meg az a bizonyos öt perenyi idő, amikor nagy dolgok zajlanak le. A sajtó munkásainak is gyorsan kell itéletet mondani a szeme előtt történtekről. Meggyőződésem, hogy az országnak csak addig van jövője és fennmaradása, mig a sajtó, mint az alkotmányosság egyik tényezője, gyakorolja teljes ellenőrzési jogát. Miután tudom, hogy milyen rendkivüli nagy érték éppen a törvényhozás egyik faktorának vezetőjére a sajtó megértő támogatása, kérem ezt Önöktől a jövőben is, éppen az ország érdekében, amely ma igen nehéz helyzetben van. A sajtó az élet tanitója és én, aki átérzem a sajtó jelentőségét, köszönöm, hogy megjelentek előttem és meg nem változott rokonszenvvel üdvözöltek engem megválasztatásom alkalmából.

A sajtó képviselői meleg ünneplésben részesitették Almásy Lászlót, aki még hosszu ideig elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

Vásároljon a „Debreczen"-ben hirdető cégeknél.

Sztrache Gusztáv budapesti főügyész sulyos balesete Millstattban

Hegyszakadékba zuhant és ó rákig feküdt eszméletlenül.

Budapest, aug. 6. Sulyos szerencsétlenség érte **Sztrache** Gusztáv dr főügyészt. — Sztrache Gusztáv Karinthiában, Millstattban tölti a szabadságát, feleségével együtt. A főügyész szenvedélyes turista, aki egyedül is hosszabb kirándulásokat, hegymászó-turákat végzett.

Pénteken reggel a főügyész — egyedül elindult a millstatti tó fölött lévő egyik hegy megmászására. Felesége a szállodában maradt. A főügyész már-már elérte célját, amikor megcsuszott és több méter mélységben egy szakadékba zuhant. — Az esés következtében **Sztrache Gusztáv vérző testtel eszméletlenül terült el a földön.**

Órákig tartott, amig végre magához tért és segitségért kiáltozott. Szerencsére több turista járt arra, akik meghallották a kiáltozást és segitségére siettek. A falubeliek segitségével beszállitották Millstattba, ahol megállapitották, hogy **a főügyész balkarja eltörött, a ballábán pedig két helyen szenvedett törést.**

A sulyosan sérült főügyészt első segélyben részesitették, majd a kórházba szállitották, ahol **a törött végtagokat gipszbe tették.** Az orvosok véleménye szerint a törési sebek szépen gyógyulnak és minden remény megvan arra, hogy a főügyész néhány hét mulva elhagyhatja a betegágyat.

A békeszerződések feltünés nélküli apránkénti reviziója...

London, aug. 6. MacDonald miniszterelnök és leánya ma reggel Rogartba utazott Stimson amerikai külügyminiszter és felesége meglátogatására. A Time and Tide valószinűnek tartja, hogy Stimson ez alkalommal tovább fejtegeti majd MacDonald előtt azt a nézetét, hogy a pénzügyi stabilitás és a leszerelés első feltételei bizonyos megegyezések és rekonföderáció ama országok között, amelyeknél különleges politikai ellentétek forognak fenn. Ez pedig nem egyéb, mint a békeszerződések békés, feltünés nélküli, apránkénti revizió-ja és MacDonald Hendersonnal bizonyára támogatja majd ezt a javaslatot.

A mezőgazdaság kivánságai

Az egységespárti agrárblokk ülése.

Budapest, aug. 6. Az egységespárt agrárblokkja a Ház egyik tanácstermében rendkívül látogatott ülést tartott, amely a késő délutáni órákig elhuzódott. Az értekezlet elnökéül dr. Marschall Ferencet választották meg, aki bevezető szavaiban utalt a mezőgazdasági helyzet rendkívül súlyos voltára. Hansúlyozta, hogy a legsürgősebb intézkedésekre van szükség. *A búzaár katasztrófális következményei szinte beláthatatlanok.* A takarmányinség, a kársujtotta vidékek ellátásának biztosítása, a mezőgazdasági hiteléletben felmerült jelenségek mind a ma égető problémái. A kormány segitő készségébe vetett bizalom alapján állva, az agrárblokk a való helyzet őszinte feltárásával és a segités lehetőségének komoly tanulmányozásával kívánja a kormány felelősségteljes munkáját alá támasztja.

Lukács Béla a kársujtotta vidékek képviselőinek megbizásából a következő javaslatokat terjesztette elő:

1. A kársujtotta vidékek 50 kat. holdon aluli gazdáit, megfelelő mennyiségű búza és rozsvetőmaggal kell ellátni olymódon, hogy az természetbeni kamatmentes kölcsön legyen.

2. Amennyiben a kár a 75 százalékot meghaladja, az ebbe a kategóriába tartozó gazdák hasonló feltételek mellett téli eleségre való gabonát kapjanak.

3. A károsult vidékek gazdái részére megfelelő mennyiségű és minőségű kenyérmagvakat kell boletamentesen forgalmi áron kedvező fizetési feltételek mellett téli eleségre való gabonát kapjanak.

4. A denaturálásra szánt és még meglévő készleteket a károsult vidékeken ki kell cserélni az idei terméső, silány minőségű búzára. A csere útján befolyó silány búza eltakarmányozandó.

5. Az akcióhitelek a károsult vidékek összes gazdáinál egy évre meghosszabbitandó és az eddigi fizetésre méltányos haladékok — nyujtandók.

6. A kársujtotta vidékeket szigorúan körül kell határolni.

Az előterjesztett javaslatokat az értekezlet egyhangúan magáévá tette, majd az agrárblokk tagjai a következő kiegészítő javaslatokat tették:

Herczeg Béla felhívta a figyelmet a Futurának legutóbbi napokban kiadott körlevelére. Temple Rezső a borkérdés jelentőségére hívta fel a figyelmet. Kérte, hogy a Máv. állitson be gyors tehervonat járatot a Budapest—bécsi útvonalon a szőlőexport idejére.

Patacsi Dénes a földhözjutott gazdák bajaival foglalkozott. Bobory a dohánytermelési előlegek kiutalását sürgette, majd a hevesmegyei dinnyetermelők súlyos helyzetét tette szóvá.

Az értekezlet felkérte végül Marschall Ferenc elnököt, hogy az lfogadott javaslatokat terjessze az illetékes kormánytényezők elé.

——ooOooo——

Menekülés a halál torkából

Egy szegedi autó borzalmas kalandja a gyorsvonattal.

Szeged, aug. 6. Klivinyi István szegedi garázstulajdonos autója, amelyet a tulajdonos vezetett, tegnap este a Kecskéstelepi rakodónál át akart haladni a sineken. A sötétségben Klivinyi nem vette észre, hogy a sorompót leeresztették és teljes sebességgel haladó autó nekiment a sorompónak, s azt kettétörte. Az autó felszaladt a töltésre, éppen abban a pillanatban, amikor feltünt a Budapestről jövő gyorsvonat mozdonya. Az autó még néhány métert szaladt és a másik sorompónál állott meg, a mely ugyancsak le volt eresztve. Az autó utasai — három nő és a tulajdonos — még fel sem ocsudhattak rémületükből, már el is robogott mögöttük a gyorsvonat. — Valósággal a halál torkából menekültek meg, mert ha csak 10 centiméterrel közelebb áll az autó a sinekhez, a katasztrófa elkerülhetetlen lett volna.

Az Országos Református Szeretetszövetség első árvaháza

A magyar kálvinizmus szeretetmunkáinak előmozditására dr **Kiss** Ferenc debreceni egyetemi tanár kezdeményezéséből májusban meg alakult a Református Szeretetszövetség. A szövetség első árvaháza rövidesen megkezdheti müködését. Lépéseket tettek a kultuszminiszternél, hogy erre a célra a Kerkápoly-Bodor alapitvány legközelebbi kamatait bocsássa a szövetség rendelkezésére s a miniszter át is engedte az alapitvány 1933—35. évi kamatait. Ezenkivül Ujtihanyban egy katasztrális holdnyi területet adományozott a létesitendő árvaház céljaira. Háromhatéves árva gyermekek számára kisdedóvóként müködnék az árvaház. Az elvi megbeszéléseket Sulkowski Viktorné hercegnével és dr Kulcsár István miniszteri titkárral folytatta le Kiss Ferenc ügyvezető elnök.

Miután az épitkezésnek még ebben az évben meg kell kezdődnie, előreláthatóan a Református Egyetemes Konvent folyósitja a szükséges kölcsönt a Kerkápoly-alapitvány kamatainak terhére, hogy ezzel is elősegitse az árvaház megnyitását.

Kina megoldhatná a világ gabona-válságát

A Svájcban székelő Nemzetközi Gabonavédő Iroda chilei delegáltja jelenti, hogy igen érdekes tervet nyujtottak be az irodához a világszerte uralkodó gabonakrizis letörése, illetve annak árának emelkedése érdekében.

A terv ugyanis az, hogy Kinát, amelynek tudvalevőleg több, mint 400 millió lakosa van, megnyerjék fogyasztás szempontjából. A sok százmillió kínai ugyanis nem kenyeret fogyaszt, hanem egy rizsből és egyéb magvakból készült masszát eszik. Ha őket rendszeres kenyérfogyasztáshoz lehetne szokatni, annak hatása az egész vonalon mutatkozna.

Az egyébként érdekes eszméhez hozzá is fűzi azután Chile delegátusa, hogy kétségbe kell vonni a Kínában különben is igen nehezen keresztülvihető újitás sikerét, mert a kuli határozott ellenszenvet mutat a »civilizált világ« mannája (a kenyér) iránt.

Köztársaságot akarnak létesiteni a cigányok

Az egyik trónkövetelő azt állitja, hogy a királyság idejét multa és itt az ideje áttérni a köztársasági alkotmányformára.

Varsó, augusztus hó. A Lengyelországban élő 30.000 cigány királyának a trónja veszedelemben van. Az egyik cigány forradalomra buzditja fajtestvéreit és ki akarja kiáltani a cigány köztársaságot, amelynek az élén természetesen ő állana, mint elnök.

Hogy a dolog még bonyolultabbá legyen, jelenleg nem is egy, hanem két cigánykirály van, ami amugy is épp elég gondot okoz a lengyel rendőrségnek, mert a két király követői gyakran hajba kapnak.

A lengyel cigányok nomád életet élnek. Bár télen a saját házaikban laknak, amint elérkezik a tavasz, fölpakkolnak és sátoros kocsijaikon elindulnak a szélrózsa minden irányában. — Nagyrészük évszázadokkal ezelőtt Magyarországból Lengyelországba vándorolt cigányok utódai. Ezek most is tört lengyelséggel beszélnek.

Néhány évvel ezelőtt történt, hogy meghalt a királyuk. A király két fia, Basil és Michael Kwiek, nem tudtak megegyezni, hogy melyik legyen a király. Először Basilt koronázták meg. Egy évvel később egy másik csoport Michaelt ismerte el királyául Néhány hónappal ezelőtt a család egy harmadik tagja: Rudolf Kwiek kezdett propagandát önmaga érdekében.

Rudolf meg akarja szüntetni a királyságot. Azt állitja, hogy a cigány királyság is idejét multa és meg kell alapitani a köztársaságot.

Férfi ruha tisztitása vasalása 4 pengő
Weisz kelmefestő,
Arany János ucca 9. sz

Lélekemelő ünnepség keretében tartották meg az Országos Kamaraszinház háromezredik jubileumi diszelőadását a Csokonai szinházban

Debrecen város közönsége lelkes ünneplésben részesítette Alapi Nándor szinigazgatót és társulatát. — Az ország minden részéből üdvözölték az Országos Kamaraszinházat. — Az ünnepi előadás lefolyása.

Országos ünnepség keretében, zsúfolt ház, előkelő közönség előtt folyt le az Országos Kamaraszínház jubileumi díszelőadása, a debreceni Csokonai Színházban. **Alapi Nándor** kitünő társulata csütörtökön este tartotta háromezredik előadását. A jubiláris ünnepséget a Debreceni Színpártoló Egyesület rendezte meg, nagy körültekintéssel és ambicióval.

Az egész ünnepség méltó volt az Országos Kamaraszínház tradiciójához s a közönség olyan lelkes szeretettel tüntető melegséggel és igaz megbecsüléssel vette körül Alapi Nándort és derék hadseregét, amely szinte példát- a nehezen melegedő debreceni publikum történetében. Ez a szeretet és megbecsülés is élénk dokumentum arra, hogy Alapiék Kamaraszínháza valóban „az egész ország színtársulata lett". A közönség soraiban ott volt a Nyári Egyetem olasz kolóniája, teljes számban.

ÜNNEPSÉG A SZINHÁZBAN.

A jubileumi ünnepség este nyolc órakor kezdődött a Csokonai Színházban, amelynek nézőterét rendkivül előkelő, lelkes közönség töltötte meg Kint az uccákon szinte fojtogatott a meleg, a hőség, míg bent a színházban a lelkesedés lángja lobogott a szemekben.

A díszelőadást nyitány vezette be, melyet a Bocskai István hajdúezred zenekara adott elő, **Nőth Antal** katonai főkarmester vezetésével.

Ezután szét nyilt a függöny s a híres, nagymultú színház deszkáin felsorakozott **Alapi Nándor** gárdája, az Országos Kamaraszínház társulata A nézőtéren szinte elementáris erővel zúgott az elragadtatott taps. Ezért a percért érdemes volt Alapi igazgatónak nyolc éven át küzdeni, harcolni a magyar színészet létéért, a magyar kultúra dicsőségéért.

ÜDVÖZLÉSEK A SZINPADON.

Az első üdvözlő beszédet **Mészáros Sándor**, a kiváló író, a budapesti Nemzeti Színház titkára mondotta. Költői szépségü beszédben köszöntötte a kultuszkormány és a Nemzeti Színház nevében Alapi Nándort s az Országos Kamaraszínházat.

— Mikor tíz év előtt **Alapi Nándor**, az Országos Kamaraszínház repülőgépét elindította útjára, előbb csak nehezen mozdult a hosszú kar, nehezen indult a kerék, de aztán az anyaföldtől kapott erővel mint Antheusz szökkent a magasba. A háromezredik előadásig nehéz volt az út, de dicsőség termett rajta.

— A Nemzeti Színház igazgatója és egész személyzete nevében köszöntöm az Országos Kamaraszínházat — folytatta a szónok — s boldog vagyok, hogy éppen az ország második fővárosában üdvözölhetem Alapi Nándort és társulatát.

Ezután dr **Kuninszky Sándor** városi aliegyző, a következő szép beszédben tolmácsolta Debrecen város törvényhatósága és közönsége üdvözletét:

— Az Országos Kamaraszínház a nemzeti kultúra ügyében vándorló útján évek óta ellátogat városunkba. — Debrecen sz. kir. városnak a komoly szinpadiirodalom iránt érdeklődő, művelt közönsége évente szeretettel várja Önt, a kiváló művészembert és az Ön által szervezett lelkes művészgárdát, amely évről-évre mind több elismerést és csodálatot vált ki belőlünk, amikor nagymultú Csokonai Színházunkban megszólalnak ajkukon a magyar és külföldi irodalom gyöngyei.

— Azon a nehéz vándorúton, amit a megcsonkított Magyarország földjén az Országos Kamaraszínház a magyar nyelv virágaival teleszórt, a mai nappal elérkezett a háromezredik jubiláris előadásához.

— Most, mielőtt a háromezredik ünnepi előadásra felgördül a függöny örömmel tolmácsolom igazgató úr és művésztársulata iránt Debrecen sz. sz. kir. város polgármesterének és egész közönségének őszinte elismerését és nagyrabecsülését. Debrecen sz. kir. város közönsége elismeri és méltányolja azt az ideálizmustól hevített dicséretes munkát, amit igazgató úrral az élén ez a művészegyüttes kifejt. Igaz gyöngye ez a társulat a magyar színészetnek. Tökéletes tudásukat, s teljes odaadással bocsátják a magyar kultúra ügyének szolgálatába. Szivetlelket gyönyörködtetnek, felemelik a közönségünket a hétköznapok porából, felhivják a figyelmet a nagy célok támogatására és végső értelmezésben a haza szent ügyének szolgálatára.

— Igen tisztelt igazgató úr! Debrecen sz. kir. város közönsége nevében, e jubileum akalmából az kivánom Önnek, hogy az eddigi úton haladjon tovább. Az Isten áldása legyen munkájukon. Ápolják továbbra is változatlan energiával a magyar kultúra szent ügyét és nemes igyekezettel áthatott úttörő munqkájukat sok siker kisérje.

Géczy István, az országosnevű író mondott ezután nagyhatású beszédet.

— Az Országos Színészegyesület képviseletében lelkem minden melegével, szívem minden szeretetével, minden dobbanásával üdvözlöm a jubiláló kamaraszínházat. A Színészegyesület, mint édesanya örül és büszke, ha egy fia sikert ért el. Ilyen fiú az Országos Kamaraszínház, mely 10 éven át minden állomáson teljes erkölcsi sikert aratott.

A szónok nagy elismeréssel emlékezett meg Alapi Nándor munkájáról, missziójáról, majd így fejezte be a szavait.

— Amidőn a háromezredik jubileum alkalmával szerencsét kivánunk igazgató úrnak, arra kérjük, továbbra is folytassa értékes munkáját, azzal a lelkesedéssel és hittel, amint eddig cselekedte. Ehhez a munkához kérjük Isten áldását.

Most **Bodnár Géza** bankigazgató, a Színpártoló Egyesület egyik vezető tagja lépett elő s a következő emelkedett szellemű beszédben üdvözölte Alapi Nándort és társulatát:

— A debreceni Színpártoló Egyesület nevében és megbizásából, őszinte örömmel és igaz szívvel köszöntöm igen tisztelt igazgató urat, a mai jubileum alkalmából. Az Ön céltudatos, lelkes vezetése és irányítása mellett immár nyolc éve működő Országos Kamaraszínház ma este tartja háromezredik előadását. Hogy ez mit jelent a magyar színészet történetébe akkor, amidőn Trianonban elveszitettük a magyar élet régi fényét és amikor eltemettük azt a régi békességet és nyugalmat, amely olyan erőssé, hatalmassá és gazdaggá tett bennünket mint azelőtt —, hogy ez mit jelent mondom, ezt csak azok méltányolják igazán, akik tudják, hogy a színészet ügye mennyi pénzt és milyen nagy testi és szellemi munkát emészt megg És itt fölteszem a kérdést, hogy meghozza-e a szinház ma a reá pazarolt energiáknak erkölcsi kamatát?

— Mi úgy érezzük és Ön is úgy érzi kedves direktor úr, hogy igen meghozza! Mert a színház nemcsak szórakozóhely, hanem igenis nemzeti szükség.. A színházra szükség van ha eleget tesz a kultúrális hivatásának. És mi a szinház kultúrális hivatása?

— Tisztában vagyunk vele, hogy a magyar fajnak minden rendelkezésére álló fegyverét történelmi pozíciójának visszaállítására kell fordítani. A kiváltságos helyzetet, melyet a Kelet népei között elfoglal ma már nemcsak ezeréves jogának, hanem szellemi és fizikai fölényének köszönheti.

— A szinháza fajunknak ezt a kultúrfölényét szolgálja. Ugy ereje éppen akkor van, hogy játszva és szórakoztatva oktat. Hivatását közvetlenül és közvetve teljesíti majd ápolja a magyar nyelvet és irodalmat és minden idegen művek előadásával szélesíti látókörünket, mélyebbé teszi ösmeretünket.

— A színház megbecsülhetetlen szolgálatot tett a nemzetnek. Hogy csak egyet említsek: Hogy a magyar nyelv, amely még pár esztendővel ezelőtt minden erőteljes és dallamos volta mellett is nehézkes és darabos volt ma már egyaránt gazdag és színes mintás anyaga a színháznak, az rónáknak és tudósnak.

Ön, igen tisztelt Uram, ugyis mint igazgató, ugyis mint művész eddigi munkásságával fényesen beigazolta, hogy mindezeket a megállapitásokat lelke megérzi, átérzi és céltudatosan a magyar nemzeti kulturán át ápolja és magyar szívének minden dobbanásával, a cserkész nyelvén szólva jó munkát végez!

Ezért ünnepeljük most ma, nem komencióból, de egy értékes munkásélet őszinte tiszteletet kiváltó érzésével. Ünnepeljük, mert ugy érezzük, hogy a tartalmas munka, a produktiv élet megbecsülése polgári kötelesség! A jó Isten áldása kisérje Önt további törekvéseiben!

A szintársulat nevében *Déry* Béla titkár, a kiváló szinész köszöntötte a direktort.

— Az Országos Kamaraszinház 10 éves csapata tőredékének és a távollevőknek nevében üdvözlöm Alapi igazgatót a magyar nemzeti kultura érdekében végzett nagy horderejü munkássága jubileumán. Mi, szerény közkatonák, boldog örömmel állunk az ünneplők sorában. Isten éltesse sokáig!

ALAPI NÁNDOR VÁLASZA.

Az üdvözlő beszédek után percekig rengett a taps a zsufolt nézőtéren. Az ünnepelt igazgató meghatottan, csillogó szemmel lépett a közönség elé s mikor végre a taps elült, a következő költői mondatokban köszönte meg az üdvözlést és az ünneplést:

— Ugy érzem magam, mint Anatol France bohóca, aki ott állt a Madonna szent szobra előtt, de nem tudott mit szólani, nem tudott mit adni. Hálája jeléül bukfencet vetett.

— Én sem tudok most mit szólni, nem tudom mit adjak, de ha most ismét szétnyilnak a függönyök, igyekszem munkásságommal meghálálni az ünneplést.

— Mikor tíz év előtt megkezdtem a munkát, egy fohászt mondottam el, mert hiszen a szinház is templom. Engedjék meg nekem, hogy most, tíz év után is ismét elmondhassam ezt a fohászt:

Hiszek egy Istenben!
Hiszek egy Hazában!
Hiszek egy isteni örök Igazságban.

Alapi igazgató imaszavainál az egész nézőtér mint egyember állott fel és az utolsó szót már ezer meghatott emberrel mondotta együtt:

— *Ámen!*

Ezután a zenekarban felcsendültek a Himnusz fenséges melódiái, majd nehány perc mulva megkezdődött a 3000-ik előadás.

A DISZELŐADÁS.

Az Országos Kamaraszinház a jubileum alkalmából *Mészáros* Sándor »A tavasz« és Luigi Pirandello »Minden jóra fordul« cimű darabját adta elő.

»A tavasz« ragyogó tollal, finom poézissel és ötletesen megirt egyfelvonásos kamarajáték. Mészáros Sándor nagyon szellemes, nagy irodalmi ízléssel és kellő technikai felkészültséggel rendelkező iró, aki tud a szív hangján is beszélni s emellett a mesét is invenciózusan bonyolítja. A poétikus kamara játékot *Miskey* József rendezte kifogástalanul. A tanár szerepében ugyancsak *Miskey* József excellált lélekkel átfütött, természetes játékával és pompás kedélyességével. *Hajnal* Betty csupa kedvesség, üdeség és temperamentum volt. *Verbőczi* Józsa kedvesen, közvetlenül játszott, ahol kellett, ott alakítását a tiszta, meleg lira lengte át. *Füredy* József ezuttal is nagyon tehetséges, eredeti és finom humoru színésznek bizonyult. A közönség osztatlan tetszéssel fogadta a bájos darabot és sokszor kitapsolta a szereplőket.

Ezután került sorra Luigi Pirandello »Minden jóra fordul« cimű híres tragikomédiája, melyet az Országos Kamara szinház a mult évben mutatott be Debrecenben szép sikerrel. A látszatnak ezt a keserü, maró szatiráju komédiáját a nagy olasz iró egyik legkiválóbb ismerője, a debreceni *Fáy* E. Béla forditotta magyarra azzal a tökéletes irásművészettel, mely az ő forditásait jellemzi. A »Tutto per bene« magyar nyelven Fáy forditásában egyenlő értékü az eredetivel. Ebben a darabban szinte tökéletesen, elkápráztatóan érvénysül a pirandelloi dialektika és dikció, itt is megtaláljuk a realitás és az irreálitás groteszk hatásu változásait. S mindezekben az a leggroteszkebb, hogy a »Minden jóra fordul« épp olyan könnyen fordulhatott volna még roszszabbra, mint ahogyan a tragédiának indult darabból tragikomédia lett.

A háromezredik jubileumi előadás alkalmával a »Minden jóra fordul« még jobban megfogta képzeletünket, mint a tavalyi premiéren. Talán az elő-

HOTEL AUGUSZT ABBAZIA
Szoba teljes ellátással 10 pengőért. Magyar konyha, magyar tulajdonos

adás is jobb, mélyenjáróbb volt. A főszerepben *Alapi* Nándor megdöbbentő erővel, csodálatos átérzéssel játszott. Széles távlatokat, óriási lelki mélységeket és magasságokat fogott át klasszikus alakításaival, melyből mint a gordonka mély hangja zengett felénk az emberi fájdalom. A közönség tuláradt lelkesedéssel és elragadtatással ünnepelte Alapit, a kitünő színészt, a kiváló direktort és zseniális rendezőt.

Szepessy Edith a Palma Lóri szerepében teljes szívvel, színesen játszott s tökéletes rajzát adta ennek a komplikált lelkü fiatal nőnek. *Mihályi* Mária életteljes, művészi alakítása őszinte elismerést érdemel. *Verbőczi* Józsa egyszerü eszközökkel, közvetlenül játszott. A szenátor szerepében *Sorr* Jenő feltünően értékes és komoly alakítást produkált. A nagy leleplezési jelenetben különösen igaz és megindító volt. *Fabinyi* István márkija intelligens, tartalmas színészi munka. A kisebb szerepekben a tehetséges *Déry* Béla, az ambiciózus *Ihász* László, *Witt* Böske és *Füredy* József tüntek ki.

A közönség minden felvonás után zugó tapsviharban tört ki s többször a függönyök elé szólította a szereplőket.

Igy folyt le Debrecenben az Országos Kamaraszinház háromezredik jubileumi előadása, mely a magyar kulturtörténet lapjain bizonyára külön fejezetet fog kapni. Ez az ünnepély igazi élmény volt mindazok részére, akik lelki és szellemi szükségét érezték annak, hogy az Országos Kamaraszinházzal együtt ünnepeljék a magyar hit, a magyar kultura diadalát.

Az előadás után **Alapi Nándor** és a színtársulat tiszteletére éjjel félizenkét órakor bankett volt az ujságíró klubban.

Bengovszky Pál.

SZINHÁZ

HETI MÜSORA

Péntek:
Tartuffe.
Szombat:
Válás után.
Vasárnap délután:
A doktor ur.
Vasárnap este:
Fruska. Buesuelőadás.

——oooOooo——

TARTUFFE.

Moliere nagyszerü vigjátékát mindig nagy örömmel üdvözölte a közönség az Országos Kamaraszinház müsorán. Kitünik ez abból is, hogy ez a klasszikus vigjáték már 150 előadást ért el az Alapi társulat szinpadán. Ma, pénteken kerül szinre. A mai előadáson ebben a szezonban utóljára lép fel Alapi igazgató. A cimszerepet játsza.

FESZÜLT A HELYZET PALESZTINÁBAN.

London, aug. 6. A palesztinai helyzet feszültsége következtében az ottani hatóságok a távolabbi kerületekben lepecsételt fegyverraktárakat állitottak fel a rendőrség használatára, zavargások esetén. A hatóságok egyszersmind szigoru hirdetményekben figyelmeztették az agitátorokat, hogy ne próbáljanak lázitani. A zsidó sajtó megnyugodva fogadta a hatóságok lépéseit, az arab lapok ellenben elhatározták, hogy az intézkedésekre a következő hétfőn egyhetes tiltakozó sztrájkot rendeznek.

——oooOooo——

Miss Amy Johnson repülőnő megérkezett Tokióba

Nagaoka tábornok a repülőtéren kitüntetés jeléül megcsókolta. —

Tokio, aug. 6. Miss Amy Johnson repülőnő délután 17.17 órakor, helyi időszámitás szerint a Tokió melletti tachikawai repülőtéren füldre szállott.

London, aug. 6. Amy Johnson reggel Tokióba érkezett. A repülőtéren nagy tömeg fogadta az aviatikus nőt, akit Lindbergh leányának neveztek. A repülőteret angol és japán zászlókkal diszitették fel. **Nagaoka tábornok, a japán légügyi szövetség elnöke megcsókolta Amy Johnsont, aki eleinte szabadkozott e „kitüntetés" ellen,** lévén a tábornok a világ egyik legnagyobb bajuszának tulajdonosa. — Amy Johnson Tokióban valószinüleg találkozik a Lindbergh házaspárral.

Kitört egy kialudt vulkán

A hegycsucs meghasadt, a földtömeg 10 személyt eltemetett.

London, aug. 6. Veracrusból jelentik, hogy a Lanap — állitólag kialudt vulkán — váratlanul kitört és nagy lávatömegeket vet ki magából. A kitörést erős földalatti moraj előzte meg, majd a hegycsucs meghasadt. Több tonna sulyú földtömeg tiz embert eltemetett. Eddig kettőnek holttestét ásták ki, a többi eltemetett ember megmentésére nincs remény.

Egy nagyváradi iparművésznő Marosvásárhelyen a városháza tornyából levetette magát

Marosvásárhelyről jelentik: Deutscher Paula, ismert nagyváradi iparművésznő, aki itteni rokonainál nyaralt, tegnap engedélyt kért a városháza toronyőrétől, hogy a torony tetejébe mehessen fényképfelvételeket készitení. Az iparművésznő a 60 méteres torony tetejéről levetette magát és természetesen, azonnal meghalt. A fiatal leány öngyilkosságát anyjának gyógyithatatlan betegsége miatt követte el.

A szovjet folytatja a gabonadömpinget?

London, aug. 6. A buzaárak a liverpoli tőzsdén 100 fontonként három shilling kilenc és fél pennyvel ujabb mély pontot értek el. Ez az ár éppen a fele az egy év előtti árszinvonalnak. Az ujabb zuhanást a sajtó főként a szovjet dömpingtervnek tulajdonitja. A szovjet — hir szerint — már előre körülbelül egymillió fontnyi hajóürt bérelt a nagyarányu gabonadömping folytatására.

Budapesten kommunista agitáció miatt letartóztattak egy orvosnövendéket

Budapestről jelentik: A budapesti főkapitányság bünügyi osztálya az állami és társadalmi rend ellen elkövetett büncselekmények miatt letartóztatta Klein Sándor orvostanhallgatót. Hétfőn, amikor a szociáldemokrata párt a Millenáris sportpályán külföldi szocialista vezérek részvételével nagy népgyülést tartott, a tömeg szétoszlása közben többen kommunista tartalmu litografált röpcédulákat osztogattak. A főkapitányság politikai osztályának detektivjei elfogtak egy fiatalembert, aki röpiratok osztogatása közben hangosan tüntetésre hivta fel a munkásokat. Meg állapitották róla, hogy Klein Sándor, a Dob uccában lakik, Bécsben volt orvosnövendék és ott összeköttetésbe lépett a szovjet propagandaszervezetével, — majd Budapestre jött és rengeteg röpiratot hozott magával. Amikor elfogták, zsebei tele voltak röpcédulákkal. A lakásán is házkutatást tartottak s miután bebizonyosodott, hogy bolsevista agitáció végett jött Magyarországra, a rendőrség politikai osztálya átadta a bünügyi osztálynak, ahol kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezték.

ERŐSÖDIK A KOMMUNISTA AGITÁCIÓ AUSZTRIÁBAN.

Bécs, aug. 6. A lapok jelentése szerint a rendőr- és csendőrhatóságokat és kerületi kapitányságokat a belügyminiszterium körlevélben utasitotta, hogy a kommunista agitátorok tevékenységét erősen figyeljék és büntetőjogilag üldözendő cselekmények esetén teljes erővel lépjenek fel.

A rendelet célja az, hogy csirájában elfojtsa a kommunista agitációt, amely Ausztriában is érezhetővé válik.

EGY BÜNSZÖVETKEZET SZÁZEZER BEVÁNDORLÓT CSEMPÉSZETT BE AZ EGYESÜLT-ÁLLAMOKBA.

London, augusztus 6. Az Egyesült Államokban nagyszabásu bevándorló-csempész bünszövetkezet nyomára jöttek, amely körülbelül százezer idegent juttatott törvényellenesen az Egyesült Államok területére. Hét gyanusitottat és a bevándorlási hivatal három tisztviselőjét letartóztatták. A vizsgálat az egész országra kiterjed.

Ahol Franciaország aranyát őrzik

A Francia Bank kormányzója a békekötés után tervet készitett a bank aranykészletének megőrzésére. Tette pedig ezt azért, mert még nagyon élénken emlékezett a Zeppelinekről lehajitott bombákra és a »Kövér Berta« gránátjaira. Sok munkás három teljes éven át azzal voltelfoglalva, hogy mélyen a banképület alatt levő sziklakőzetből óriási kamarát vágjon ki, a mely tízezer négyzetméter területü A kamara sziklaföldte hétszázötven óriási, hengeralakú betonoszlopon nyugszik. Falai negyedfél méter vastagságú megerősitett betonból készültek, amelyekben a viz átszivárgásának megakadályozására egy réteg vizálló aszfaltkészitmény is van. Ezer és ezer hosszúkás sárga rud van ebben a kamarában óriási acélszekrényekben elhelyezve. Azt a kiváltságos embert, akinek megengedik, hogy egy pillantást vessen ebben az aranypalotába, leglőször is a pince alatt kétemeletnyi mélységben levő helyiségbe vezetik, amelynek falai hat méter vastag betonnal és acéllal vannak fölpáncélozva és az első kapu is acéllap, amely, miként a fal rogyogó fehérre van befestve. Ennek az acélszrnyetegnek szerkezetét külön erre a célra rendelt személyzet hozza mozgásba. Az ember néhány kerek kis nyilást lát, apró kulcsot tesznek bele és a következő pillanatban két férfi szétrántja a hatalmas, hatvan centiméter vastag acél-kapuszárnyakat. E kapunyiláson át néhány méter mély összekötő folyosót látunk, amely egész sima tömör acélfalhoz szolgál. Ez a sima fal csak egy része egy, ötödfél méter vastag, acéllal födött óriási betonhengernek. A megfelelő kulcsok használatára ez a henger megfordul a tengelye körül és egy négytonna súlyú páncéllap lesz láthatóvá, amelynek kinyitása után összekötő folyosón, amelynek falai, teteje és padlója krómacéllal van fölpáncélozva, eljutunk egy helyiséghez, ahonnan lift szállitja az embert a tulajdonképpeni pénztár külső falához. Ezek a védőberendezések, amelyeket a banknak mindössze tizenkét hivatalnoka ismer, arra valók, hogy elzárják a bejárást. Ebben a péncélerődben, amelynek nem árhat semmiféle ellenséges hadsereg gyilkos bombázása és forradalmi csapatok rohama, a Francia Bank készletének több, mint a fele van elhelyezve. A legutólsó kimutatás szerint a bank aranykincse körülbelül *tizenöt milliárd pengő*, tehát háromszor annyi, mint az Angol Banké. Egymagában az utolsó tiz hónapban egymilliárd és haszszázmillió pengővel gyarapodott a bank tartaléka.

MÉG AZ INDIAI BANK IS EMELI A KAMATLÁBAT.

Kalkutta, aug. 6. Az indiai bank 6 százalékról 7 százalékra emelte a leszámitolási kamatlábat.

Sodrony ágybetétet
legjobb minőségben készit
NEUMANN, Péterfia-utca 17. sz.

Lépjen be a „Debreczen" előfizetőinek táborába –

Nyolc napig az Oceánon

A debreceni KIE delegátusok utja Amerikai felé.

Cherburgban szállott hajóra a magyar delegáció, hogy bucsut mondva a vén Európának, elinduljon az uj világ, Amerika felé. — Este 7 órára futott be a hatalmas uszó-város, az United States Lines »George Washington« nevü hajója. **Nem tud bejönni a kikötőbe, megáll a nyilt tengeren, hatalmas kéményéből, mint valami óriási gyártelepből száll az ég felé a füst. Egy kisebb hajón visznek ki bennünket, mely akkora, mint a mi nagy dunai gőzöseink, mégis amikor a »George Washington« mellé áll, olyan mint egy kis halászcsónak. Miután a kikötőben már átestünk az orvosi vizsgálaton és kiállittattak velünk vagy tiz-féle nyomtatványt, ujabb igazoltatás után felszállunk a hajóra.**

Méltán nevezhetem Verne Gyula után én is az uszó-városnak. — **28.000 tonnás, hossza 330 m., magassága 14 emelet, a hajó személyzete 600 fő, amelyen kivül 2200 utast képes magával vinni.** Egy utja alatt 5000 tonna (ötszáz vagon) szenet visz magával. Szédületes szám ez, melyből óránként 8 kazán másfél vagon szenet fogyaszt. Hogy mennyi élelmiszert visz magával egy utra, arról már számszerü adatokat nem is irhatok, csak annyit, hogy **2600 embernek 14 napra való élelmet** elképzelni is nehéz, hátha még ehez hozzászámitjuk az ezzel járó vizmennyiséget.

A magyar delegációt 2—3 személyes turista kabinokba helyezik el. Kicsi kis 3x1.5 m-es területü szoba, melyben, ha tekintetbe vesszük azt, hogy két függő-ágy, egy szekrény, mosdó és egy szék van, — akkor még sóhajtani sem lehet benne.

Sétára indulok a hajón. Folyton próbára kell tennem magam: ébren vagyok-e vagy álmodom. Hihetetlen kényelem és pompa mindenütt. Minden osztály részére külön fedélzetköz, 400 személyt befogadó mozi, tornaterem, játszótér, dohányzó és társalgó-termek, fürdők, stb. **A mi osztályunk éttermében egyszerre 180 személy kényelmesen ebédelhet körasztaloknál,** a termet 90 drb 100-as égő világitja be. — Az étkezés naponta 5-ször történik. A reggeli, ebéd és vacsora külön-külön 14 és 18 fogás között váltakoznak. **Annyit és azt ehet mindenki, ami és amennyi tetszik.** Nincs a világon olyan elképzelhető étel, amit itt ne kapnánk meg, olyan különlegességek, amiről az Oceán közepén gondolni sem mernénk; **teknős béka-leves, szőllő, alma, dinnye, narancs, stb.** Az ételek 100-féle változatából sokszor rendelni sem merünk — mert a mi drága jó debreceni gyomrunk ehetetlennek találja valamennyit. **A debreceniek közül felváltva mindennap egyikünk kiérleti nyul.** Rendelünk valamit egyikünknek s ha jó, akkor esszük valamennyien, ha nem, nevetünk és kivicceljük vele. A pincérek 3—4 nyelven beszélnek. A konyhaszemélyzet száma 138. Az egész hajón semmiért sem kell fizetni, minden benne van a hajójegyben.

Mindenütt rossz az üzlet, itt is. A hajón 565 utas van. A KIE. világkonferenciára utazó delegátusok száma ezen a hajón 112. — 27 nemzet képviselőivel utazunk együtt. — A magyarokat nagyon szeretik. Tegnap is egy nemzetközi estély alkalmával magyar nóták és játékaink elragadtatták a társaságot.

Az első két nap csak eltelik valahogy, de már a harmadik napon ugy érezzük magunkat mint a rab madarak. Éjjel-nappal megyünk 40 km. sebességgel óránként. Körülöttünk a végtelen tenger. A horizontnál egybefolyik az ég a vizzel. Váltakozva hol jó, hol rossz az idő. Volt egy erős napunk is. 6000 m. mélység felett mentünk, óriási köd, a hajó szirénája állandóan bug, körülöttünk a hullámok fehérré fodrozva magasra csapják a tenger haragosan zöld vizét. A hajó orra hatalmasat emelkedik, majd befurja magát a vizbe. Mi alföldi magyarok, a poros puszták és városok fiai, rettegve néztük a természet játékát. A gyomrunkat a torkunkban éreztük. A hajón lévők fele azonnal megkapta a tengeri betegséget. Étettük a halakat, a személyzetnek pedig volt mit tisztogatnia a fedélzeten. Magam is viaskodtam a gyomrommal.

Már a negyedik napon borzasztó volt arra még gondolni is, hogy még mindig befelé megyünk az Oceánon. Unalmas órák, mik nehezen telnek. Naponta kétszer igazitjuk vissza az óránkat 30—30 percel.

Ma beszéltem egy szakáccsal, ki 21 éve járja a tengert, a mai utja a 151-ik amikor átmegy az Oceánon. Köpcös kis kövér alak, könnyezve beszél magyarul, háboru előtt Budapesten lakott. Ha nyugdijba megy, ujra szeretne visszamenni Magyarországra. Fizetése havonta 100 dollár, családja Hamburgban él, szabadsága minden 3 hétben 4 nap.

Mi debreceniek már jó néhányszor kritika tárgyává tettük Colombus Kristófnak a cselekedetét és megállapitottuk, hogy jobb lett volna, ha Spanyolországban maradt volna. Csak mégegyszer jussunk vissza a mi vén Európánkba, nem jövünk el addig, amig Zeppelinen nem lehet átkelni az Oceánon. Mindennap nagy érdeklődéssel néztük a térképet, hol járunk, milyen sebességgel megyünk és mikor érünk Newyorkba.

Végre a 8-ik napon, julius 25-én este 11 órakor befutottunk a newyorki révbe. Felszáll a révkapitány. Friss lapokat kapunk(a hajón is jelenik meg rendes napilap) mindenkit hevit az Uj-világ iránti lelkesedés. Reggel már ujra szárazföld lesz a lábunk alatt.

Pusztay József.

Cyanozást

és lakások vizsgálását felelősséggel vállal KISS cianozási vállalata, Méliusz-tér 7. sz.

VARRÓGÉP

SINGER

JAVITÁS

SZAKSZERŰEN

ÉS GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Debrecen, Piac-utca 79. sz.

Drágább lesz az idén a hordó, mint a bor

Szabolcs vármegye mezőgazdasági helyzetéről *Kausay* Tibor vármegyei gazdasági főfelügyelő a következőket mondotta:

— A buza általában kat. holdanként 6 mázsát adott, de ez az eredmény nemcsak községenkint, hanem táblánkint változik a szárazság és a rovarok pusztitásai miatt.

— A rizs 5 q, az árpa 5—6 q, a zab 3 q kat. holdankint. *Ilyen gyenge termés Szabolcs vármegyében nagyon régen nem volt.* A kapás növények sem igérnek kedvezőbb kilátásokat. A burgonya gumója nagyon apró és kevés még, a tengeri már a fonnyadás jeleit mutatta és rosszul csövezett, a dohány is elmaradt fejlődésében, a cukor és takarmányrépa is megsinylette a mostoha időjárást, de az utóbbi napokban megindult bő esőzés mégis javulást idézett elő. Elősegitette a tengeri szemzését, a gumó növését és a répa fejlődését.

— *A legelők és rétek teljesen lesültek,* ugy hogy sarju nem lesz. A lóherék, lucernák annyira lesültek, hogy már sok gazda kénytelen a téli szükségletre eltett takarmányát etetni. A gazdákat téli takarmányhiány fenyegeti s emiatt számolni kell azzal a lehetőséggel, hogy *a jószág ára erősen esni fog.*

— A nagy szárazság a gyümölcstermésre is igen káros hatással volt. Egyedül a dinnyetermés volt kedvező, azonban itt az a nagy baj, hogy a vasuti szállitás drága. Azelőtt Szabolcs vármegye a gyümölcstermés legnagyobb részét Csehszlovákiában értékesitette, most ellenben a vámháboru miatt, mint piac, csak a belföld jöhet számitásba.

— A szőlő jó termést igér, az utóbbi napok esője igen jó hatással volt fejlődésére. De, sajnos, nincsen ára. Attól lehet tartani, hogy *a hordó drágább lesz, mint a bor.*

— Még az a megnyugtató, hogy a munkásviszonyok aránylag kielégitőek, mert elegendő munkaalkalom van. De a dolgozó munkások is a gyenge termés miatt jóval kevesebbet keresnek, mint azelőtt. *A gazdasági munkások téli kenyérszükségletének biztositása* érdekében az intézkedések folyamatban vannak. Mindenesetre szomoru kilátásokkal nézünk a tél elé, mert ilyen rossz termés már régen volt Szabolcs vármegyében, de reméljük, hogy ha az export megindul külföldre, javulni fognak a viszonyok. Ezért igen ajánlatos hogy a gazdák, ha csak lehet, várják meg a kedvezőbb viszonyok kialakulását és egyelőre ne siessenek eladni termésüket.

METEOR

MOZGÓ SZINHÁZ

NAGYKÁTAI TÉR

Távirati jelentés:

„Maros vize folyik csendesen"

Még három napra prolongálva Előadások pénteken és szombaton délután 5, 7 és 9 órakor **félhelyárakkal**; vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Délután 3 órától **félhelyárak.**

Szombaton este ½ 10-ig adhatja fel a próhirdetését a Debreczen részére.

Kedvezményes szelvény olvasóinknak a városi strandra

Szelvény
A VÁROSI USZODÁBA
havi bérletre
(felnőttek részére)

Ezen szelvény ellenében
10.— pengő helyett havibérletét
8.— pengőért válthatja meg.
melyek a kiváltás napjától számitva 30 napig érvényesek.
»DEBRECZEN«
kiadóhivatala.

Szelvény
A VÁROSI USZODÁBA
havi bérletre
(gyermekek részére)

Ezen szelvény ellenében
5.— pengő helyett havibérletét
4.— pengőért válthatja meg
melyek a kiváltás napjától számitva 30 napig érvényesek.
»DEBRECZEN«
kiadóhivatala.

Szelvény
A VÁROSI USZODÁBA
napi jegyre
(felnőttek részére)
1931 augusztus 7. (Péntek.)

Ezen szelvény ellenében
60 fillér helyett napijegyét
50 fillérért válthatja meg.
»DEBRECZEN«
kiadóhivatala.

Szelvény
A VÁROSI USZODÁBA
napi jegyre
(gyermekek részére)
1931 augusztus 7. (Péntek.)

Ezen szelvény ellenében
30 fillér helyett napijegyet
20 fillérért válthatja meg.
»DEBRECZEN«
kiadóhivatala

A fenti szelvény beszolgáltatása ellenében kedvezményes árú idény és havi bérletjegyeket a város gazdasági ügyosztályánál (Városháza I. emelet 28/a) a napijegyeket pedig az uszoda pénztáránál állitják ki, illetve adják ki.

Világkörüli utra viszik az óriás-bibliát

Annakidején sokat irtak a lapok egy amerikai magyar ember érdekes alkotásával: az óriási Bibliával. Waynai Lajos, aki Los Angelesben lakik, elkészitette a világ legnagyobb Bibliáját.

Az óriási Bibliát kézi gummi betükkel nyomta. A Biblia 8048 oldal terjedelmü, 1094 font nehéz, nyolc láb magas, a készitése 8700 órát vett igénybe.

Waynai Lajos az óriási munkán 1928 december 10-dikén kezdett dolgozni s azt 1930 december 2-ikán fejezte be.

A hatalmas Biblia — rövidesen nagy karriert fog megfutni, a szó szoros értelmében. — Külön erre a célra készitett automobillal szeretné bejárni az egész Egyesült-Államokat, majd Európát. — Az autó magával vinné az óriási könyvet, hogy azt minél több embernek legyen alkalma megtekinteni mindenfelé az országban.

Waynai Lajos legujabban összeköttetésbe került Aimee Semple McPhersonnal, az Amerikaszerte ismert evangélista nővel, akinek tudvalevőleg nagy temploma van Los Angelesben.

Waynai néhány nappal ezelőtt megjelent Aime Semple McPherson temploma előtt a speciális automobillal és az óriási Bibliával. Azonnal hozzáfogtak az óriás biblia szétszedéséhez. A szétszedés után persze be kellett vinni a templomba, ahol ismét össze kellett rakni. — Ez óriási munkát vett igénybe. — Waynaiék alig tudtak dolgozni a sok kérdezősködés miatt. A templom ugyanis zsufolásig megtelt érdeklődőkkel, akik a legnagyobb kiváncsisággal szemlélték az óriási szent könyvet.

A magyar szorgalomra mindenesetre szép nap volt ez, amennyiben az érdeklődők főleg arra voltak kiváncsiak, hogy ki készitette a Bibliát s milyen nemzetiségü a készitője.

Waynai büszkén mutat rá arra, hogy a magyar név ismét nagy dicsőséget aratott.

Az Aimee Semple McPherson templomában 5300 ülés van s mire a Biblia összerakásával elkészültek, nem maradt egyetlen egy ülés sem üresen, — sőt a tömeg még a templom előtt is elhelyezkedett, a lépcsőkön is ültek emberek, akik tanui akartak lenni a nagy eseménynek, mikor a Bibliát felolvassák. — Waynai szerint bent a templomban vagy 6000 ember tolongott, kint pedig volt vagy 2000.

Délután fél 3-kor készültek el a Biblia összerakásával. — Addigra már természetesen megjelentek az összes lapok fotóriporterei, akik a könyvet különböző pozíciókban lefotografálták. — A fotografálás után azután kezdetét vette az istentisztelet, amely este 10 órakor ért véget.

Istentisztelet után viszont kezdetét vette a nagy Biblia átolvasása. Ennek az volt a célja, hogy pontosan kontrollirozzák az eredeti szöveget. Aimee Semple Mc Pherson maga éjfélig olvasott. — Utána mások olvastak tovább, körüleblül 200-an, akik minden fél órában változtak.

Napok munkáját vette igénybe a nagy Biblia átolvasása.

A Waynai készitette Biblia — iránt óriási az érdeklődés. Tulajdonképpen azért készittette a speciális automobilt, hogy az óriási könyvet elvihesse mindenüvé, hol látni akarják. Ez az automobil képessé teszi arra, hogy szállitani tudja, anélkül, hogy darabokra kelljen szétszedni.

Waynainak különben nagy tervei vannak a Bibliával. Szeretné vele bejárni az egész Egyesült Államokat, sőt, ha lehetséges volna, az egész világot. El szeretne vele menni egészen Palesztináig. — Természetesen Magyarországot sem hagyná ki.

Magyarországba különben meghivták. A Brit és Külföldi Biblia Társulatok igazgatója, Szabadi F. Gusztáv hivta meg Waynait azzal, hogy hozza magával az óriási Bibliát is.

Óriási módon elszaporodtak Bécs városában a koldusok

„Jól megy" a koldusoknak. — Van közöttük egy, akinek három titkárja van, akik a levelezést és a könyvelést végzik.

Bécs, aug. 6. Az egykori császárvárosban annyira elszaporodtak a koldusok, hogy most már az ujságok is foglalkozni kedtek vele. — Bécsben annyi a koldus, hogy jóformán mozogni sem lehet miattuk. A szentimentális bécsiek minden koldust el akarnak tartani, — annak ellenére, hogy a koldusok szemmel láthatólag inkább ugy viselkednek, mint üzletemberek s nem mint nyomorult páriák.

A koldusok a legkülönbözőbb módszereket találják ki arra, hogy pénzhez jussanak. A koldusok közt vannak olyanok, akik bankbetéttel birnak s azokat. akik adakoznak nekik, felszólitják, hogy postán is beküldhetik az adományukat egyenesen a bankba, ha esetleg az kellemesebb nekik.

Az egyik bécsi külvárosban van egy koldus, akinek három titkárja van. Mind a három leány. Ezek intézik el a levelezését és a könyvelést. Most nemrégiben kisült, hogy azok a koldusok, akiket a vendéglői és kávéházi közönség nagyon jól ismer, akik apróbb tárgyakat árulnak az asztalok között, ennek az embernek az alkalmazásában állanak.

Ennek a koldusnak akkora jövedelme van, hogy az vetekszik akármilyen magas állásu államhivatalnoknak a fizetésével.

Mit tartalmaz az egri hős most megtalált végrendelete

Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról a jelentőségteljes felfedezéséről, amelyre Menczer Tibor dr., Zemplén vármegye főlevéltárorosa jutott Olaszlicska levéltárának rendezése közben. A főlevéltáros ruszkai Dobó Istvánnak, az egri hős várvédő-kapitánynak végrendeletére bukkant, amely 1558. évben kelt és Dobó 1558 november 26-án Wygles várában pecsételt le.

Menczer Tibor dr. a nevezetes végrendeletet most fordítja le magyar nyelvre, miután a testámentom az akkori idők szokása szerint latin nyelven iródott. A történelmi ereklyéről dr. Menczer a következőket mondotta:

— Július 9-én szállitották be Olaszliszkáról a községi levéltár anyagát. Az okiratot az 1820. évi akták között találtam meg, mert a kommunisták összehányták az egész levéltár anyagát 1919-ben. — Előzőleg nem rendezte az anyagot senki, de híre volt, hogy vannak benne régi iratok s mivel már tapasztaltam, hogy a régi oppidiumok levéltári anyaga apródonként elkallódik, felsőbb hatóságom jóvá hagyásával beszállittattam Sátoraljaujhelyre a liszkai levéltár anyagát.

— Minden valószinűség szerint a XVIII. század elején került Olaszliszkára a végrendelet, amely nek irása a XVI. században divatos és használatos kodex-irás. Rövidítésekkel van tele, úgy, hogy kiolvasása megfelelő tudományos képzettséget igényel. Az okmány Stephanus Dobó de Ruszka, Comes Comitatus Barcsiensis manu propria aláirással van ellátva. Rajta van Dobó családi pecsétje is, de — sajnos — megrongálódott. Az öt tanu pecsétje ép, azonban ezek nem családi pecsétek, hanem egyidejüleg felragasztott., papirdarabba nyomott képmások, amelyekot külön fogunk tanulmányozni.

Az okirat előlapján a következők vannak Babolchay Jánosnak. Dobó titkárának kezevonásával feljegyezve: »1558 Testamentum Magnifici domini Stephani Dobó«.

— Maga a végrendelet, amely két teljes ívoldal terjedelmü, igy kezdődik: »Ego Stephanus Dobó de Ruszka Comes Comitatus Barcsiensis... de bonis et rebus meis a domino Deo collatis hoc condo testamento Testor in primis constitutiones illas testamentorias per me ante obsidionem Agriensem ac postea in carcera Nywariensi in Transylvania annie superiorbius editas et manu propria conscriptas«... stb., stb.

— A végrendeletből világosan kitünik, hogy az egri vár ostroma előtt és utóbb az ujvári börtönben tett intézkedéseit hagyja jóvá Dobó István. Feleségére és gyermekeire hagyja a Miksa király által neki huszezerötszáz forintban inscribált Wygles várát. Gyámot nevez ki gyermekei számára, akiket feleségével együtt Miksa őfelsége pártfogásában ajánl.

— A végrendeletet titkára Babolchay János irta. Ugy látszik, hogy a végrendelet tudományos szempontból is uj adatokat tartalmaz, mert világos, hogy Dobó nem az ujvári börtönben halt meg, hanem visszakerült Wygles várába. Érdekes, hogy a csehek ezt a községet még ma is igy hivják. A vár romjai ma is megvannak még Zólyommegyében.

A SINGER VARRÓGÉPEK MÉGIS A LEGJOBBAK!

Jó minőségü tégla és cserép

Kapható Tóth és Sebestyén tégla gyárából. Eladás Fürdő ucca 2. Telefon: 610.

A Nyári Egyetem negyedik napja

Csütörtökön délelőtt a nagy meleg ellenére is változatlan érdeklődés kisérte a Nyári Egyetem előadásait. Juhász Géza dr folytatta a modern magyar irodalomról előadását. A modern irodalom kifejlődésének első szakaszát ismertette. Ez a szakasz Ady felléptétől kb. a világháboru kitöréséig tart. Kimutatta Adyban a mult hagyományait és ezt egy profécia-szerü Jókai novellával igazolta. Példákkal mutatta be, hogy a szimbolizmus és az impresszionizmus a XIX. század magyar irodalmában már meg volt, Adyék stil reformja tehát nem ezeknek az eszközöknek alkalmazásában áll. Adyék költészetének a következő közös vonásai vannak: valóságellenesség, lendületesség, sejtető ábrázolás, uj formák alkotása és egyéni nyelv. E mögött az alkotásmód mögött olyan korszellem rejtőzik, mely tele van egyéni öntudattal, metafizikai vággyal és egyetemes kulturérdeklődéssel. Mindezeket a megállapodásokat az előadó a modern irodalom gyöngyeiből összeállitott bő szemelvényekkel igazolta. Tiz órakor Schwalm Amadé dr., a kiváló budapesti egyetemi m. tanár lépett a katedrára, hogy befejezze geográfiai előadásainak sorozatát. Ezuttal a megesonkitott ország földrajzi viszonyait, a tőle már megszokott és a nyári egyetemen hiressé vált, lenyügöző szónoki előadásban. A Magyarországról szóló emez utólsó előadást a hallgatóság nagy száma hosszas tapssal honorálta.

Délután az egyetlen előadást Schwalm Amadé tartotta szintén. Ezuttal Európának északi részébe vezette a hallgatóságot s az ezer éves Izland fejlődését magyarázta. Az egymás után következő vetitett képekben bontakozott ki a hallgatóság előtt az elemekkel küzdő ember élete.

Tegnap este a hallgatóság Alapi Nándor kamaraszinházának a háromezredik előadását nézte meg. A kiváló és hires együttes az olaszok nagy, modern drámairójának, Pirandellónak egyik leghiresebb darabját mutatta be. A nagyszerü előadás a magyar nyelvet nem ismerő idegen hallgatóság előtt is őszinte sikert aratott.

Pénteki és szombati előadások.

Pénteken délelőtt 9—10-ig Tankó Béla dr: A nemtudatos problémája; 10—11-ig, Bouda Károly dr: A magyar nyelv (németül); este 9—10-ig, Nagy József: A romantikus kor (müvészettörténeti előadás, magyarul, vetitéssel); szombaton délelőtt 9—10-ig, Nzireö István dr: A könyv története (magyarul); 10—11-ig, Wallisch Oszkár dr: Magyar—olasz irodalmi kapcsolatok (olaszul); 12—1-ig, dr Tassy Ferenc: Magyarország földrajza (olaszul); délután 5—7-ig, Rosner Károly dr: Ujabb magyar könyvmüvészet (németül).

SOHA ANNYI MUNKANÉLKÜLI NEM VOLT ANGLIÁBAN, MINT MOST.

London, aug. 5. Angliában a munkanélküliek száma julius 27-ikén 2.713.350 volt. Ez volt a legnagyobb szám, amelyet a munkanélküliekről eddig Angliában kimutattak. A munkanélküliek száma egyébként 52.617-el több mint egy héttel és 701.883-al több mint egy évvel ezelőtt.

Átkos haladás

Irta: *Zágoni Kelemen.*

A huszadik század tova tünt. A kétezredik évnek hajnalán tul vagyunk. Megtelt az egész ember-voltunk kultusával és a haladás csodás alkotásaival. És egy kis undorral is, ami a haladás is kultura következménye.

Földön, föld alatt és levegőben csattogó, kattogó gépek hirdetik, hogy ura lett az ember mindannak, ami kitölti a föld fogalmát.

Füt kocsit, repülőgépet hajt az igába fogott villámmal és napsugárral. Csodálatos légáramlatokkal ott ad esőt a földön, ahol éppen akar. Mert ura, parancsolója, meghódítója az ember a földnek. Nem is így, hanem így: Ember. Nagy e-vel. Nincs titok és nincs rejtelem. Éppen azért azt mondják immár igen sokan, hogy nem érdemes élni, mert a titkok és rejtelmek ingerelték ujabb esztendők megszerzésére az embert.

Meg van az élet titka is.

Északeurópai Ember fedezte fel. Régen germánnak hivták. De nem igen igyekezett élni is ezzel a titokkal. Örül a legtöbb ember, ha szép szerével, nyugodtan meghalhat ötven, hatvan esztendős korában, mert ugyan mi az, ami izgathatná még kiteljesült ember-voltát.

A hat éves gyermekek olyan felvilágosultak, mint a huszadik század elején a harminc évesek. De érthető is, hiszen ma már nincs titok, mert minden mechanika. Aztán olyan kevés ma már a gyermek, hogy minden tiz gyerekre husz tanitó, tanár, nevelő jut. Külön tanár tanitja a soffőri tudományt is, de ezt a mult iránt való kegyeletből, mert ugyan ki jár ma már autóval, mikor villámkocsik és repülővonatok közlekednek. Azonban valamit mégis csak kell a multra is adni. De a történelem a XX. századdal kezdődik. Mondják ugyan, hogy volt valamikor Napoleon, Szolimán szultán, Gyula pápa, Nagy Károly, de ezek ma már nem komoly tantárgyak. Edison, Marconi, Eötvös Lóránd ma nagyobb név. Lindbergh, Eckener, Endresz, Magyar már fontosabb. Hiába, ez a haladás.

Irodalom, művészet!

Tagadhatatlan, hogy megvan, föltétlen megvan. Néhány milliárd könyv, festmény, szobor, de minden tiz esztendőben igen erős selejtezést kell csinálni, mert így se lehet számon tartani az események zuhatagában mindent.

Ma már közös nyelven ir, olvas és beszél mindenki. Azonban hire van annak is, hogy a Duna középső folyásánál, a nagy keleti villámvonatok állomásán még ma is ősi nyelvükön beszélnek az emberek. Magyaroknak nevezik magukat és az Istennek se akarnak szakitani szokásaikkal. Ennek köszönhetik a nagy idegenforgalmat. A teljes kulturáltságnak az a bizonysága, ha valaki legalább egy hetet tölt a keleti állomáson, hol a ló, ez a muzeumi ritkaság még ma is meg van. Mondják, hogy ez a kegyetlen, kemény népfaj kocsiba fogja ezeket a ritka állatokat és munkát végeznek velük. Ez is sok idegent vonz. Pedig messze fekszik ez a tenyérnyi terület, mert Ausztriából, Észak-Kanadából teljes tiz órát vesz igénybe a légi villámvonat, mig eljut odáig.

De megéri a fáradozást.

Éppen most folyik a nagy világháboru is. Hire van, hogy a huszadik század első negyedében is volt valami csete-paté. Ma ugy szerepel a történelemben: A huszadik századot bevezette az európai háboru és a nagy spanyoljárvány. Korunk kezdetén mindkét történeti tényt világeseménynek tartották. A modern tudomány azonban tisztázta ezt a kérdést is, mint annyi mást és bebizonyitotta, hogy mindkét esemény helyi jellegü volt inkább. A huszadik század első negyedének »világháboruja« főleg azért nevezetes, mert igen sokat fejlődött a sebésztudomány. Néhány bravuros mütétet hajtottak végre kielégitő eredménnyel. Érdemlegesebb haszna azonban nem volt. A névtelen hős katonák emléke még mindenütt áll, de az u. n. hadvezérek neveire már senki se emlékszik. Kimosta őket az idő esője az emlékezetből.

Most ellenben egész komoly háboru van. Az Európának nevezett földrészen — mely tulajdonképpen csak egy ázsiai sziget — vivják. A keleti gyár és pénztrösztök vivják elkeseredett harcukat a nyugati gyár és pénztrösztök ellen.

Naponta félmillió ember pusztul el a 100,000 négyzetkilométeres betonos harci pályán. Ötven rádióadó közvetíti a példátlanul érdekes eseményt, természetesen helyszíni közvetítésben, valódi halálhörgéssel és utolsó sóhajjal. Mondják, hogy több anya megismerte a fia utolsó szavát a rádió közvetítésében. A harc a legádázabban folyik a legprimitivebb harci eszközökkel és a legmodernebb fegyverekkel vegyesen. A villámvonatok ezrei ontják a katonákat a legmodernebb harci térre és hozzáértők a nagy meccset három hétre saccolják. A két harcoló fél pártján képviselteti magát az egész világ, kivéve az elébb említett magyar fajt, mert ők azt mondják, hogy se érdekük, se rokonuk nincs az egész világon. Meg aztán olyan kevesen is vannak, hogy istentelenség volna könnvelmüen harcba bocsátkozni.

A statisztikusok ugy vélik, hogy a három hétig elhuzódó háboru a döntő ütközettel, gáztámadásokkal és villámsujtásokkal együtt se szedhet többet 80 millió ember életénél. A halottakat természetesen menten elégetik erre a célra épült hősi hamvasztókban s az ünnepségeket helyszíni közvetítések és távolbalátó tökéletes készülékekkel mindenki figyelemmel kiséri. Mondanunk se kell, hogy nagy érdeklődés kiséri főleg a döntő csatákat, ahol huszmillió ember kűzd egyszerre, ötszázezer ágyu, ötszázezer lángszóró, kétmillió repülőgép, egész csatársor repülő páncélvonat, stb., amint azt a rádió részletesen bemondja...

A pályaudvari rovolveres affér ügye a bíróság előtt

Egy ablaknyitás következményei.

Budapest, aug. 6. Emlékezetes még az a revolveres affér, amely január 4-én délután zajlott le a Nyugati pályaudvaron, **ahol egy összeszólalkozásból kifolyólag — Hrotkó István hentes arculütötte Gönczy Miklós gépészmérnököt, a ki viszont revolvert rántott és azt elsütötte. — A golyó Hrotkót az arcán érte és sulyosan megsebesitette.** — A kölcsönös feljelentések alapján Hrotkó ellen sulyos testisértés büntette, Gönczy ellen pedig szándékos emberölés büntettének kisérlete cimén indult meg az eljárás.

A nyomozás és a vizsgálat kiderítette aztán az annakidején nagy feltünést keltett eset előzményeit. Eszerint Hrotkó István, dr. Hajagos László váci tiszti főorvos, Keresztes Lajos birkózóbajnok és még többek társaságában Budapest felé utazott egy másodosztályú termeskocsiban. Alsógödön *felszállt a vonatra Gönczy Miklós mérnök a menyasszonyával, Keszlényi Ilonával és még többekkel.* Minthogy a vonatban fülledt meleg volt, Hajagos László dr. és Keresztes Lajos a nagy kocsi egyik ablakát félig leengedték. Az ügyészség vádirata szerint Gönczy Miklós erre oda ugrott ezekkel a szavakkal:

— Torokbeteget szállítok, minek engedik le? — ezzel felrántotta az ablakot. Ez azonban olyan módon történt, hogy

ugy Keresztes, mint Hajagos a pamlagnak dőltek.

Keresztes erre meglepődve jegyezte meg:

— No, de ilyet...

— Csend legyen!

Hajagos ekkor átszólt Gönczyékhez, hogy *ő tisztiorvos és a vonaton fertőző beteget nem szabad szállitani.* Hajagos fel is kérte a kalauzt, állapitsa meg, ki a fertőző beteg, a kalauz azonban erre nem vállalkozott. Eközben éles szóváltás folyt le Gönczy és Hajagos között és ez volt az oka annak, hogy amikor a vonatból kiszállott a társaság. Hajagos György után szólt:

— Nem elmenni!

Hajagos felszólította Gönczyt, hogy adja át a névjegyét, amiből ujabb vita lett. Végül is Hajagos dr. adta át először névjegyét, amit Gönczy azzal viszonozott, hogy *a saját névjegyét a földre dobta.* — Gönczy később azt mondotta, hogy a névjegy véletlenül esett a földre.

A Hajagos dr. társaságában volt Hrotkó István ezen felingerlődött és Gönczy arcába sujtott. Ekkor történt aztán, hogy

Gönczy előrántotta revolverét és azt elsütötte.

A budapesti büntetőtörvényszék Schrilla Achil drü törvényszéki tanácselnök elnöklete alatt mára tűzött ki főtárgyalást ebben az ügyben.

Gönczy Miklós vádlott tagadta bünösségét és részletesen elmondta az eset előzményeit. Miután az ablakot ujra becsukta, Hajagosék társasága az egész uton hangos megjegyzéseket tett rá és igen kihívóan viselkedett. A leszállásnál a nyugati pályaudvaron Hajagos rátütött a vállára és rászólt:

— *Csak nem meglógni!*

— Én erre sem reagáltam — folytatja vallomását Gönczy —, azonban a villanyóra előtt ujból háromszor a lapockámra ütött. Erre már menyasszonyomat előre küldtem és hátrafordulva így szóltam Hajagos dr-hoz:

— Mégsem járja, hogy valakit így hivjanak el a menyasszonya mellől.

— De igen, így kell figyelmeztetni azt, aki meg akar lógni — jegyezte meg erre Gönczy szerint Hajagos dr.

Mint a továbbiakban előadta, Hajagos ezután felszólította, hogy jelentkezzék az őrszobán, de miután ő erre nem volt hajlandó, Hajagos a névjegyét kérte. A névjegyek kicserélése bizonyos huza-vonával járt.

— Eközben — mondja Gönczy — *Hratkó* hirtelen orrba vágott. Erre *benyultam a télikabátom zsebébe, előrántottam a revolveremet és célzás nélkül támadóm felé lőttem.*

Az elnöknek arra a kérdésére, hogy miért lőtt, Gönczy azzal felelt, hogy a további támadástól félt.

A másik vádlottat, Hrotkó Istvánt szólítja ezután maga elé az elnök.

— Gönczy — mondotta — a pályaudvaron pökhendi módon dobta oda a névjegyet Hajagosnak.

— Ekkor már nem tudtam magamat türtőztetni és balkézzel, nyitott tenyérrel Gönczy arcába vágtam, magyarán: pofonütöttem. A következő pillanatban csak annyit láttam, hogy Gönczy kezében megvillant valami és én összeestem. Tekintettel elszenvedett fájdalmaimra és hosszas orvosi kezeltetésemre, kérem a támadó megbüntetését.

A vádlottak kihallgatása után *Bogdán* Jenő MÁV állomásfőnököt hallgatták ki első tanuként. Előadta, hogy télviz idején nem szabad ugyan a vasuti kocsi ablakát kinyitni, de ha már ez megtörtént, a vasuti kalauzt kellett volna figyelmeztetni a dolgokra, hogy ő intézze el a dolgot.

Kolke András főkalauz a heves vitatkozás részleteire nem emlékezik, de azt látta, hogy a pályaudvaron névjegycsere közben Gönczy névjegye a földre esett. Azt is látta, hogy Hrotkó megütötte Gönczyt, mire Gönczy előrántotta revolverét és lőtt.

Hajagos László dr, váci tisztiorvos a következő tanu: Elmondja, hogy a termeskocsiban nagyon fülledt volt a levegő, mire tiz centiméternyire kinyitotta az ablakot. Keresztes Lajossal állt ott, amikor Gönczy hirtelen odament hozzájuk, félrelökte őket és az ablakot felrántotta. Rendkívül felháborította ez a viselkedés és elhatározta, hogy elégtételt fog szerezni. Amikor a kalauz az ő felkérésére azt a kérdést intézte a kocsiban ülőkhöz, hogy kinek fáj a torka, Gönczy legyintett a kezével és fölényesen csak ennyit mondott:

— *Ah, semmi!*

— Erre — folytatja vallomását Hajagos dr — képtelen voltam tovább türtőztetni magamat. A pályaudvaron természetesen utána mentem és kértem, hogy adja át a névjegyét. A leghatározottabban állitom: felém dobta a névjegyet. A névjegy a földre esett. Ekkor Hrotkó, aki azt hitte, hogy Gönczy az én névjegyemet dobta le, valami ilyesfélét mondott: »No, nézd a szemtelent, földre dobta a névjegyedet.«

— A következő pillanatban — mondja tovább Hajagos dr — Hrotkó arculütötte Gönczyt. Gönczy erre jobbkezét, amelyet állandóan a zsebében tartott, kirántotta. Azt gondoltam, hogy boxer, vagy valami hasonló van a kezében, de a következő pillanatban már eldördült a lövés és Hrotkó a földre rogyott.

Hajagós előadta még, hogy az incidens után egy héttel párbajt vívott Gönczy könyökével tört magának útat jesen egészséges volt és kötést sem viselt. Arcán nem látszott az ütés nyoma.

Keresztes Lajos olympiai világbajnok, Hrotkó sógora elmondja, hogy Gönczy könyével tört magának útat közöttük, úgyhogy Hajagos és ő a vasúti fülke pamlagára hanyatlottak. Az eset lefolyását egyébként úgy adja elő, mint Hajagos.

— Én sohasem szoktam verekedni, — mondja és most sem akartam affért csinálni és ezért nem avatkoztam az ügybe. Ha Gönczy udvariasan megkért vona, eleget tettünk volna a kérésnek.

Keresztes Lajost Gönczy Miklóssal való eredménytelen szembesítés után megesketik vallomására. Meszlényi Gábort, Meszlényi Tibort és Meszlényi Ilonát, Gönczy menyasszonyát hallgatta ki ezután a bíróság. Mindhárman egyforma vallomást tesznek. A szembesítés eredménytelenenek maradtak.

A tárgyalást holnap folytatják, mikor ítéletre kerül a sor.

A Debreczen apróhirdetése olcsó, mert eredményes.

HÖLGYFUTÁR

SZERKESZTI: VAY BÉBY

DEBRECZEN
KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

DEBRECEN, 1931. AUGUSZTUS 7.

A változó divat és a változó női szépség

Az első pillanatra szinte paradoxonnak látszik, valójában azonban nagyon könnyen bebizonyítható, hogy a nő testének részletszépségeit egész alakjának harmóniája, egészséges, beteges, vagy jól fejlett volna, mindig a divatban, annak változásaiban, esztelen kilengéseiben, vagy egészséges józanságában lelte magyarázatát.

Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a nő testén mindig az a rész volt a legszebb, amit a divat legjobban kiemelt, vagyis előtérbe tolt és mindig az satnyult el a legjobban, ami a divatszeszély miatt nem volt kitéve a közfigyelemnek. Ezért volt a reneszánsz valamennyi asszonyának szép karja, válla és melle, mert az állandó mély dekoltázs mellett a nőnek minden eszközt fel kellett használni arra, hogy testének ezek a szabadon maradt részei minden téren megfeleljenek szépsége követelményeinek. Éppugy ennek a felfogásnak ellenkezője miatt satnyult el a »rokokó nő« haja s lett begörbült mellkasa, mert az állandó paróka miatt a haj levegőtlenségre és gondozatlanságra, a felső test mértéktelen befüzése miatt a mellkas, a bordák és az alattuk lévő belső szervek elsatnyulásra ítéltettek.

S ugyanezért — bármit beszéljenek is a divat ellenségei — van a mai nőnek szép lába, hajlékony, karcsu teste, formás keze és tökéletesen ápolt haja.

Anyáink és nagyanyáink lába a tizenöt-tizenhat éves kortól kezdve láthatatlanná vált a világ számára a földet seprő bő szoknyák alatt. Csoda-e hát, ha megfeledkeztek róla s ha eszük ágába sem jutott meggátolni az olyan női lábon mutatkozó visszértágulást és dagadt bokát? Kinek jutott eszébe akkor gumiharisnyát hordani? Ki maszszirozta a bokáját? Ki csavart rá éjszakára nedves pólyát, hogy karcsuságát megőrizze egész nagymamakorig? Senki... S az eredmény? Rossz ruganyosság nélküli járás, a gyors elfáradás, nem egyszer felpattanó visszerek és csunya formátlan bokák.

Éppen így vagyunk a többivel is. A mai egyenes vonalu, egyszerű ruhák hibátlan testet, erőteljes karcsuságot, széles vállat, keskeny cipőt követelnek. Nem lehet hát nemtörődömnek lenni, ma sportolni, sétálni, tornászni kell s azon kell lenni, hogy az alak minden segédeszköz nélkül is tökéletes formát mutasson.

Hogy ez a külső alapfeltétel tulajdonképpen az egészség kiinduló pontja s ennek a letagadhatatlan ténynek köszönhetjük a mai nőgeneráció egészséges, sporttal edzett, harmónikus szépségét, az kézenfekvő dolog.

A mai divat közel sem az, ami volt a régi. Régente a ruha juttatta érvényre az alakot, ma — *az alak viszi sikerre a ruhát*. Régente fodrokkal és betétekkel rengeteget javíthattak az alakon, a mai divat mellett ez teljesen lehetetlen. *A mai divat nem engedi meg a pótlásokat* s egyszerüségénél, rövidségénél és szabásvonalánál fogva ruganyos, egészséges testet, jó mozgást, hibátlan tartást és könnyü, ritmikus járást követel.

Igaz, hogy a jelek s a jövendölések azt mondják — *mindez nem tart sokáig*. A hosszabbított ruhák ugyanis annyira közkedveltek lettek, hogy a párisi divattervezők erősen foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a most még csak esti és alkalmi viseletre szánt ruháknál elfogadott hosszitásokat átvigyék az uccai és napközi ruhákra is.

Reméljük azonban, hogy a hosszu idő óta megszokott kényelem, célszerüség és a szabad mozgás szeretete meg fogja akadályozni a hölgyeket abban, hogy ezt a divatot teljes egészében elfogadják és utat nyissanak a láb és lábszár ruha alá való rejtésének s a »szép boka« ezzel járó kényszerü elhanyagolásának...

Nyári utazás Kinában és Judiában

VAY BÉBY RÖVID ÉS VELŐS UTLEIRÁSA.

(Második cikkemben Beludzsisztánig jutottam el, jelezve, hogy Brit-India következik. India a csodák hazája, uj élményeket jelentett számomra...)

Kabulban Amanullahnak hült helyét találtam,

Kásmirban valódi kásmirtakaróval védekeztem a hideg ellen,

Lahorében látogatást tettem a lahorei maharadzsánál,

Peshavarban résztvettem az angolok tiszteletére rendezett hindu nemzeti fáklyás menetben,

Kalkuttában bojkottáltam a zeurópai szöveteket és Ghandival együtt egy nagy tervet szőttünk,

Bombayban sót pároltam a tenger vizéből,

Bengáliban bengáli fényt gyujtottam Bramha tiszteletére,

Benaresben megfürdöttem a Ganges szent hullámaiban,

Bangkokban — csodák csodája — nyitva voltak az összes bankok,

Szingapurban megcsodáltam a brit hadiflottát,

Sziámban bemutattak a sziámi ikreknek,

Kokinkinában kokinkinai fajcsirkéből paprikást ettem,

Kambodzsában tanulmányoztam az ideális közállapotokat,

Makaóban eliátszottam egy játszma makaót,

Ceglonban megtömtem a zsebeimet babkávéval,

Pekingben érdekes ebéden vettem részt. (A menüt és a résztvevőket legközelebb.)

Aktuális hirek

ÖTLETES HÁZIASSZONY.

A hollandiai háziasszonyok, akik híresek tisztaságszeretetükről, nem szeretik, ha mindennapos nagytakarításukban a házalók és ügynökök raja zavarja őket. Hiába függesztettek ki az ajtóra mindenféle óvást: a látogatókat ez nem riasztotta vissza. Végre ezután egy találékony háziasszony megtalálta a módját, hogy végleg távoltartsa a nem kívánatos látogatókat. Olyan villamos csengőt készíttetett, amely csak akkor müködik, ha előbb egy hollandi centet dobnak a hasadékba. Ha a látogatót szívesen fogadják, akkor visszakapja a centjét, ha pedig tolakodó jön be a lakásba, akkor a cent odaveszett. Az ötletes készüléket már szabadalmaztatták és talán nemsokára nálunk is bevezetik.

RUZS A KARKÖTŐBEN.

Külföldön a hölgyvilágot bizonyára nagyon érdeklő ujítás kapott lábra. Az arcfestéket, az ajkfestőt, a szemöldökfeketitőt és a puderes pamacsot ezentul egy ujfajta karkötőbe zárva hordják. A széles karkötőn három arany, ezüst vagy email tasak fityeg, de a csuklóra is ráhajtható. Ezekben a tasakokban vannak az említett szépítőszerek elhelyezve, míg az ajkpirosítónak magában a csattban kerül helye.

RÁDIÓ ÉS SZERELEM.

... Egy ujságíró kérdést intézett Marconihoz, hogyan és milyen körülmények között fedezte fel a drótnélküli távírót. Marconi — ahelyett, hogy műszaki magyarázatokba kezdett volna — kis fölényes mosollyal választ adott: »Szerelmes voltam egy kislányba« — mondotta, »vele akartam drót nélkül érintkezni... s így találtam fel a drótnélküli távírót, ezzel kapcsolatosan pedig a rádiót is.« Kis lecke a felületes kérdezősködőknek, kis humor a felső matematikák és tudások legprofesszorabb műhelyéből... Bernard Shaw sem felelhetett volna jobban. *D. Zs.*

Kérdezz — felelek

Anonymus. A feltett kérdésekre a következőkben válaszolunk: 1. Külföldön élő barátjának legalkalmasabb egy ezüst cigarettatárcát vinni ajándékba, mert a borral töltött debreceni kulacs után a határon vámot kell fizetnie. 2. Barátjának feleségét, nagyon helyesen, egy szép debreceni erszénnyel, vagy retiküllel lepheti meg leginkább. Az ilyen dolgok után nem kell vámot fizetni, mert hiszen ezeket, mint a sajátját viheti ki. 3. A kérdéses szó magyarul annyit jelent, hogy »Egészségére!«. Igy tehát helyesen járt el, amikor a köszöntésre »Kezét csókolommal« válaszolt.

Nagyratörő. Filmszinésznő Magyarországon nem lehet, mert nálunk jelenleg filmgyártás nincsen. Menjen ki külföldre, vagy pedig próbálja meg a szinészi pályán keresztül eljutni a filmhez. Irigyeljük optimizmusáért, azonban — sajnos — nem osztozhatunk abban. Ma *sztárrá* lenni legalább is oly ritka tünemény, mint megnyerni a főnyereményt.

Kétségbeesett. Ilyen fiatal korban az elhizást még aránylag könnyü megakadályozni. Nem is kell önsanyargatást végeznie, csupán mérsékelt étkezésre és sportra térjen át. Biztositjuk, ha reggel 5 órakor kel és két-három órát tenniszezik, strandol, uszik, gyalogol naponként, ugy néhány hét alatt jelentkezik a kívánt eredmény.

S. I.-né. Az ugynevezett »farkaskutyának« semmi köze a farkashoz. Egyszerü, német juhászkutya ez, amely nevét onnan nyerte, hogy valamikor a nyáj mellett a farkasok és más ragadozók elüzésére használták. Azt a mesét, hogy a farkassal vérrokonságban volna, csupán az ötletes német tenyésztők találták ki és terjesztik átlátszó reklámcélzattal. A magyar fajtiszta »kuvasz«, puli, avagy komondor sokkal okosabb és szebb a divatos farkaskutyánál.

Ács Éta. Szíveskedjék pontos címét levélben megadni, hogy kérdésére válaszolhassunk.

Debreceni menyecske. A körözött liptóit többféle varációban lehet elkészíteni. A legismertebb recept a következő: Mintegy negyven deka liptóihoz veszünk nyolc deka vajat, két evőkanálnyi tejfelt, egy megtisztított, apróra vagdalt szardiniát, két apróra vagdalt szardella-gyürüt, fél kávéskanálnyi vágott metélő hagymát, egy késhegynyi mustárt, egy finomra vágott uj hagymát, fél kávéskanálnyi rózsapaprikát, néhány szem apróra vagdalt caprivogyót, esetleg kevés kaviárt. Összevegyítjük, szépen megtálaljuk és tisztított hónapos retekkel körülrakjuk. — A »hortobágyi juhturó« kitünő és teljesen pótolni tudja az eredeti, zamatos »liptóit«.

Fábián Béla. Az igért bökverseket küldje Balassagyarmatra.

Erecskék. Az Ön által panaszolt kis erecskék, melyek hófehér és finom bőrén keresztül előtünnek, nem olyan komoly szépséghibák, hogy azért a strand fürdőzést abbahagyja. Ha ezek az erek — ugynevezett görcserekké — vastagszanak, ugy kisebb operációval lehet eltávolítani; amíg azonban kicsiny hajszálerecskék maradnak, addig nehéz visszafejleszteni őket. Ez nem betegség, oka csupán az, hogy a vér lefutásának utjában áll valami akadály (ludtalp, szoros harisnyakötő stb.), amely összeszorítja a comb vénáit és ezáltal arra kényszeríti a beléjük torkolló kisebb ereket, hogy kitáguljanak s így adjanak helyet a vérnek. A kék vonalacskák eltüntetésére próbálja meg a következőket: térjen át a függesztő harisnyakötőre: frissitse a vérkeringést tornázással, guggoló és lábujjhegyenállás gyakorlatokkal. Kitartó munkával eredményt érhet el, feltéve, hogy a tágulások nem rheumatikus, vagy más beteges eredetüek.

18 éves. Divatkérdésekkel intenzíven foglalkozunk, azonban most a kánikulában nem igen akad uj divatesemény. A strandkosztümöket, pizsamákat már hetekkel ezelőtt részletesen ismertettük.

Mosolyország

A csónakázó-tónál történt az alábbi kedves eset:

Két gólya állott a tó szélén. A gólyákat meglátja egy négy éves kislány.

Nézi-nézi a gólyákat, majd a kiváncsiságtól fütve megrántja a mamája szoknyáját.

— Mondd, anyukám, miért van ezeknek a gólyáknak az orrán keztyütágító?

*

Kevés hazugság konzerválja a szerelmet, sok megöli.

*

A három legszebb állat: a párdue, a hattyu és a moziszinésznő.

MEGSZOKÁS.

A feleség: A viz nagyon piszkos, János, ugy látszik megint nem törölted le a lábadat, mikor a medencébe léptél.

1931.

— Udvaroltam egy nőnek, esküvőnk is ki volt tüve, mikor megtudtam közvetlenül a lakodalom előtt, hogy 2000 pengőt fizet havonta a szabónőnek. Erre elvettem a szabónőt feleségül.

KÉT BARÁT BESZÉLGET.

— Megházasodtál? Remélem a feleséged kidobta azt a rettenetes szakácsnődet?

— Nem, őt vettem el.

Milyen eredménye van az ujsághirdetésnek

Érdekes kisérletről számol be Amerika egyik legnagyobb hirdetési szaklapja, az „Editor & Publischer". New-England állam ékszerészei és az ezüstművesei elhatározták, hogy megállapítják, hogy milyen eredménye van az ujsághírdetésnek. Kiválasztottak maguk közül 92 körülbelül azonos nagyságú ékszerészcéget és azokat két csoportra osztották. Fele rendszeresen hirdetett a lapokban, a másik fele pedig tartózkodott attól. A kisérlet négy évig tartott, amely idő alatt a hírdető kereskedők 116,438.247 dollár összforgalmat értek el, míg a nem hírdetők csak 21,586.592 dollárt forgalmaztak.

Tehát azok a cégek, amelyek a hirdetőcsoport tagjai voltak, évenként átlag 1.7 millió dollár forgalmat értek el, míg a nem hírdető csoport évente egyenként mindössze 0.7 millió dollárt forgalmaztak.

Megállapították azt is, hogy bár a hírdető cégek tekintélyes összeget áldoztak hírdetésekre, mégis a rendkivül megnövekedett forgalom miatt sokkal kisebb rezsi esett a hírdető, mint a nem hírdető üzletekre.

A tekintélyes szaklap ebből a tényből azt a következtetést vonja le, — hogy még a legsúlyosabb, dekonjuktura esetén is legjobb üzlet és legjobb befektetés az ujsághírdetés.

Menyasszony és vőlegény

— **Megsürgeti a város a jégforgalmi szabályrendeletet.** A város még a mult évben szabályrendeletet készitett a jég forgalmának szabályozásáról. A szabályrendeletet még decemberben felterjesztették jóváhagyás végett a miniszteriumba, ahonnan azonban még mindig nem érkezett le a jóváhagyás. A város most elhatározta, hogy megsürgeti a szabályrendelet jóváhagyását.

— **Hitvédelmi szakosztályi ülés** a Kálvinisták Templomegyesületében. Ma délután 6 órakor, az egyház tanácstermében, mint minden hónap első péntekjén, ugy most is megtartja e szakosztály havi rendes ülését. Előadást tart Kalas Ferenc vt. lelkész a homokkerti egyházkörzet vezető lelkésze. Előadásának cime : Egyházalkotmányi mozgalmak a magyar református egyházban. Az előadás meghallgatása dijtalan. Mindenkit szeretettel hiv a Vezetőség.

— **Épitőipari téli tanfolyam Debreczenben.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara közli érdekeltségével, hogy az épitőipari téli tanfolyam I. osztálya is meg fog nyilni ez évben, november hóban, a debreceni állami fa- és fémipari szakiskolában. Felvétetnek olyan tizenöt évet betöltött fiatalemberek, akik az épitőipari ág valamelyikében legalább egyévi gyakorlattal birnak. Beirási s tandij száz pengő. Vidékiek lakásról maguk gondoskodnak, étkezést az intézetben kaphatnak. A tanfolyam tartama november hó elsejét-l, március hónap végéig. Minden felvilágositást megad az iskola igazgatósága. (Debrecen. Széchenyi út 2. szám.

A debreceni rendőrség is keresi az ungvári trafikrablókat

Nyiregyházán szembesitették az egyik elfogott trafikrablót a tulajdonossal.

Megirta már a »Debreczen«, — hogy Ungvárott vakmerő betörők kirabolták a nagytrafikost, **Bródi** Dávidot. A rablás egyik tettesét, **Kulin** Jánost elfogták és Nyiregyházán a rendőrség őrizetbe vette.

A nyomozás során tisztázódott, hogy az ungvári rablást **Kulin** János rovottmultu betörő és eddig még ismeretlen társai követték el. — Kulin István, a betörő bátyja, teljesen tisztázta szerepét, alibit igazolt s igy kétséget kizárólag megállapitást nyert, hogy nincs köze a bünselekményhez.

Nyiregyházára érkezett **Bródi** Dávid is, a kirabolt ungvári nagytrafikos, akit izgalmas jelenetek között szembesitettek a csökönyösen tagadó Kulinnal. A szembesités meglepő eredménnyel végződött. Bródi határozottan felismerte Kulinban az egyik revolveres bandität s igy a betörő belátta — hogy tagadása hiábavaló.

A szembesités után beismerő vallomást tett, de társainak nevét nem tudja megmondani; azt állitja, hogy cinkosaival cseh területen ismerkedett meg.

A törvényszéki bünjelkamrába történt betörés ügyében is uj fordulat állott be. A rendőrség lefoglalt egy revolvert, amelyet Kulin Oroson adott el 6 pengőért. Megállapitották, hogy a pisztoly azok közül a revolverek közül való, a melyek a bünjelkamrából tüntek el.

Kulin tagadja ezt a betörést és mindent a szökésben lévő két ismeretlen társára igyekszik áthäritani, de tagadása hiábavaló, — mert a rendőrség megállapitotta, hogy a banditák a bünjelkamrából ellopott revolvereket használták az ungvári rablásnál is.

Kulint az eddigi adatok alapján a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte s ma délelőtt kisérte át a nyiregyházi kir. ügyészségre.

A debreceni rendőrség is belekapcsolódott ennek a nagyszabásu bünselekménynek a nyomozásába — A nyiregyházi rendőrség ugyanis megkereste a debreceni rendőrséget, hogy inditson nyomozást Kovács Gyula nyiregyházi cipészsegéd ellen, akit azzal gyanusitanak, hogy tagja annak a betörőbandának, amely feltörte a nyiregyházi törvényszék bünjelkamaráját és kirabolta az ungári nagytrafikot. Kovács a magyar nyelven kivül németül, lengyelül, csehül és tótul beszél. Nincs kizárva, hogy Debrecenbe szökött és itt bujkál valahol. A debreceni rendőrség erélyes nyomozást inditott, ha netán a keresett betörő Debrecenben bujkálna, hogy kézrekeritse.

A legjobb butort a legolcsóbban

— **Egyelőre elmarad a Kossuth szobor körüli tér viztelenitése.** — Esős időben, különösen ősszel nagyon sok panasz hangzik el a közönség részéről a Kossuth szobor körüli tér ellen, mert mindent elborit a viz. Nagyon sok a panasz arra a betonjárdára, mely a Nagytemplommal szembe vezet, amely valósággal viz alá kerül. Nem jobb a helyzet a Bika szálloda előtti viljamos megállónál sem, ahol emeltek ugyan eg ykis szigetet, de mig odajut a villamosra váró közönség, csupa viz és sár lesz a ruhája. A város tervbe is vette ezeknek az anomáliáknak a kiküszöbölését, de kivitelre még sem kerül a sor, — mert jelenleg nincs fedezet a munkálatok elvégzésére és igy jövőre marad. Ellenben utasitani fogják az utcasepröket, hogy esős időben a vizet azonnal seperjék el az utakról.

— **A Kereskedelmi Csarnok** szombatesti társasösszejövetelét, amely a mult héten, kedvezőtlen időjárás miatt elamartd, a holnapi napon is mét megtartja s ezen alkalomra a vigalmibizottság tagok számára egy kedves meglepetést készit elő.

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban R"éh szombatján :** Gyertyagyujtás pénteken este hat óra ötven perckor. Szombat köszöntése hét órakor. Szombaton reggel hét órakor, délelőtt féltizenegy órakor hitszónoklat, délután félhat és este szombat kimenetele háromnegyednyolc órakor. — A Kápolnás-uccai templomban szombaton reggel egynegyednyolc órakor. — Hétköznapokon mindkét templomban reggel félhét órakor és este hét óra húsz perckor.

Az Elnökség.

— **Meglopták mulatás közben.** — Lengyel János, debreceni lakos a Tabarin nevü mulatóhelyen szórakozott. A társaságába került egy idegen férfi is, kivel nagyon összemelegedett, mert ez a férfi a nagyobb hatás kedvéért századosnak adta ki magát. Reggel vette észre Lengyel, hogy a zsebéből eltünt 50 pengője és a gyanuja a társaságába került idegen férfire irányult. Feljelentést tett a rendőrségen, ahol a nyomozás megindult.

Faipar és Faforgalmi rt. butorüzletében

— **Elfogott a rendőrség két virágtolvaj leányt.** A rendőrségre állandóan érkeztek a feljelentések ismeretlen tettesek ellen, akik a kertségekben lopkodták a virágokat és a gyümölcsöket. A rendőrség meg is inditotta a nyomozást, ami sikerrel is járt, mert elfogták Orvos Róza és Dárda Mária nevü foglalkozás nélküli cselédleányokat, akik a Poroszlay ut 6. sz. villa kertjéből és a Szegfü uccán egy kertből loptak virágokat és gyümölcsöt. A két leány be is ismerte a lopást, de az eljárás tovább folyik ellenük abban az irányban is, hogy nem loptak-e máshol is.

x **Fülemile,** rigó, cinke, azt csicsergi az ágon, hogy Springer bácsi papirboltja legolcsóbb a világon. Ki a pénzét papirba, könyvbe, fotocikkbe befekteti, nem jár rosszul, ha el is teszi.

— **Betömeti a város a Sesta kerti régi kutakat.** A Poroszlay uton és a Komlóssy ut végén több régi kut van, amelyeket már nem hiszoálnak. Ezeknek a kutaknak elkorhadt a kávája és a korlátja is, ugy, hogy életveszélyesek. A városi tanács most utasitotta a kertgazdát, hogy esetleges balesetek elkerülése végett a kutakat tömesse be.

Ejszaka

Egy ember alszik a téren.
Körülöttem minden csöndes,
a ngay szürke házak is lehunyták szemeiket.

Egy éji leány szerelmet árul.
Vegyek ?
Minek.
Hiszen úgyis olyan vásárolt haszontalanság
minden, s én olyan árva vagyok,
mint ez a fiatal hajtású fa,
melynek levelei az égnek néznek,
szomoruak és csendesek.

Egy ember alszik a téren.
Nekem fehér ágyam van s ezért
boldognak kellene lennem,
megelégedettnek,
széles mosollyal kezet fogni
az emberekkel, jót nevetni
a pikáns történeteken,
megszokni a szavak ürességét,
az emberek ürességét,
az élet ürességét.

De olyan vagyok mint ez a fiatal fa
a téren,
szomorú és csendes,
melynek levelei még az égnek néznek.

Keleti Jenő.

— **Jogelismerési dijat akart kivetni a forgalmi adóhivatal az uccai péksütemény-árusitókra.** — A forgalmi adóhivatal azt kérte a várostól, hogy a péksüteményeket járva-kelve árusitó árusokra jogelismerési dijat vethessen ki. Az ipar- és kereskedelmi kamara azonban nem javasolja a jogelismerési dij kivetését, mert csak öt árusról van szó, akik hadirokkantak és oly csekély összeget lehetne rájuk kivetni, ami nem éri meg a zaklatást. Felpanaszolta a forgalmi adóhivatal azt is, hogy ezektől az árusoktól a forgalmi adót sem lehet behajtani, mert ha meglátják a forgalmi adóellenőrt, elszaladnak. Ugyancsak panasz tárgyává tette a forgalmi adóhivatal azoknak a piaci árusoknak az ügyét is, akik vidékről szekéren szállitanak különböző terményeket a Rákóczi uccai piacra, mert ezek a termelők nagyon sokszor az udvarokon adják el szekérszámra az árujukat s igy nem lehet tőlük a forgalmi adót behajtani, már pedig árusitani voltaképen csak a piacon volna szabad, nem pedig az udvarokon. Bár ez a helyzet tényleg szabályellenes, de a város még sem tehet ellene semmit sem, mert az árusoknak nem lehet megtiltani, hogy termésüket ne adják el egy tételben.

Rákosi Jen", (volt Király-utca 4 sz. alatt szerezheti be.

— **Kijavittatja a város a szukséglakásokat.** A városi tanács elhatározta, hogy a városi szükséglakásokat kijavittatja és a hiányok összeirására egy bizottságot küldtek ki, amelynek tagjaiul felkérték Tóth Lajos és Széll Géza épitészeket. Tóth Lajos most lemondott bizottsági tagságáról és helyette Sebestyén Lajost kéri fel a város.

— **Felakasztotta magát Hajdúsámsonban egy 72 éves asszony.** Özvegy Szabó Sándorné 72 éves hajdúsámsoni lakos,tegnap reggel az udvaron levő eperfára felakasztotta magát. — Mire tettét észrevették, már halott volt. A hajdúsámsoni csendőrörs jelentette az esetet a debreceni ügyészségnek, mely a temetési engedélyt megadta.

Anyakönyvi hirek

Születések: Varga Ferenc béres, leány Erzsébet. — Weisz Béla gazdálkodó, fiú József. — Zoltai István földműves, fiú István. — Kovács György földműves, leány Erzsébet. — Kovács József cipészmester, leány Ilona. — Pócsi Sándor földműves, fiú Sándor.

Eljegyzések: Szücs Ferenc—Dankó Zsófia. Varga Gyula—T. Nagy Piroska. Juhász Sándor—Dobi Róza. Kanyicska Kálmán—Győri Vilma. Marinka Antal—Mile Erzsébet.

Halálozások: Pongor Józsefné sz. Oláh Erzsébet rk. 64. éves, Széchenyi út 36. szám. — özv. Varga Andrásné szül. Szőkőcsi Zsuzsánna rk. 51 éves, Bérkocsis ucca 40. szám. — Bori Sándor ref. 3 hónapos, Pesti ucca 4. sz. Friedlender Ernő izr. 12 napos, Kemecse. — Jencs Julia ref. 55 éves, György ucca 13. szám. — Papp Ferenc rk. 5 hónapos, Túri András u. 10. szám. — Valkó Lajos ág. ev. 4. hónapos, Zugó ucca 7. szám.

— **Csáky Károly gróf házassága.** Budapestről jelentik: Csáky Károly gróf, volt honvédelmi miniszter és Siró Anna, a Városi Színház művésznője, házasságot kötöttek.

— **Megszünt a katolikus papnevelés ingyenessége Magyarországon.** A magyar katolikus püspöki kar részint elvi szempontból, részint pedig a szemináriumok fentartásának anyagi nehézségei miatt az ingyenes papnevelést beszüntette és a szemináriumokba felvett növendékeket, illetve azok szülőit tartásdíj fizetésére kötelezte. Bár egyes egyházmegyékben már be van vezetve az ugynevezett seminaristicum, vagyis a lelkészkedő papságnak százalékos anyagi hozzájárulása a szeminárium fentartásához, illetve a növendékpapság neveléséhez, ezeknek az egyházmegyéknek főpásztorai is az elv kedvéért ragaszkodnak a tartásdíj fizetéséhez, amely az újonnan felvett és a jövőben felveendő kis papokra nézve kötelező, a régi növendékekre nézve pedig fakultativ.

— **Rendkivül hideg telet jósol egy világhirü svéd csillagász.** Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger stockholmi távirata szerint Sandström világhirü csillagász, rendkivül hideg telet jósol. A meteorológus tegnap érkezett vissza a Farör-szigetekről, ahol heteken keresztül a Golfáramlat hatásait tanulmányozta. A tudós tudományos feljegyzései alapján most kiszámította, hogy eddigi oly nagy feltünést keltett megállapításai helytállóak és Észak-Európa hőmérsékletét a Golfáramlat nagymértékben befolyásolja. A tudós szerint a Golfáramlat három fokkal csökkenti Észak-Európa átlagos hőmérsékletét. Sandström annak a véleményének adott kifejezést, hogy a jelek szerint rendkivül hideg tél lesz Észak-Európában.

— **A községfejlesztés zsebkönyve** ujból megjelent. A több mint 300 oldalas vászonkötéses zsebkönyvet ingyen kapja meg a lap minden előfizetője és olvasója. A zsebkönyv első része magában foglalja a miniszterális, vármegyei, városi s járási közigazgatás hiteles s legfrissebb, folyó évi június hó 15-én lezárt cimtárát. Ezenkivül számtalan szakcikket tartalmaz a legelőkelőbb szakemberek tollából, az országos villamosítási, út- s járdaépítési, vízellátási kérdésekről s egyéb község, s városfejlesztési problémákról. A községi, városi s megyei hatóságok részére nélkülözhetetlen kis zseb könyv nem kerül könyvárúsi forgalomba, ellenben ingyen s bérmentve kapja meg a községfejlesztés minden előfizetője. Előfizetési díja egész évre zsebkönyvvel és egyéb kiadványokkal együtt 10 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. Szentkirályi ucca 31. szám.

Borzalmas családirtás

Két gyermekét és önmagát elgázoltatta a vonattal.

Prágából jelentik: — **Binbauer** Miklós soffőr, aki Prága város alkalmazásában állott, a napokban összeveszett feleségével. Binbauer elhatározta, hogy öngyilkos lesz, — de magával viszi a halálba két gyermekét is, kilenchónapos kisfiát és két és fél éves kislányát. A két gyermeket a gyerekkocsiba tette és elindult velük a kralupy-i helyiérdekü vasut felé. — Amikor senki sem volt a környéken, **rátolta a kocsit a sinekre és ő maga is a sinekre feküdt** és ugy várta a közeledő vonatot. A mozdonyvezető a sötétségben nem látott semmit s igy a **vonat agyongázolta az apát két kis gyermekével együtt.** A szerencsétlenséget a vasuti őr kutyája fedezte fel, borzalmasan üvölteni kezdett, mire a vasuti őr a kutya nyomán haladva, felfedezte a borzalmat. Binbauer akkor már **halott volt,** meghalt a kilenchónapos kisfiu, a két és fél esztendős kisleány haldoklott, ami kor a vasuti őr megtalálta őket.

— **Háziestély a Wolaffka-telepen.** A Wolaffkatelepi Olvasókör, folyó hó 9-én, vasárnap este félhétórai kezdettel előadással egybekötött háziestélyt rendez, melyre tagjait és vendégeit tisztelettel meghivja. Előadásra kerül 1. „Az utolsó szó“ cimü párosjelenet. Előadják: Dobos Mancika és Nagy Linuska, a Homokkerti Olvasókör tagjai. — 2. „A biztos gyógymód“. — Előadják: Arany Rózsika, Gaál Károly és Nagy Gyula. — 3. „A huncut Krausz“, egyfelvonásos vígjáték. Előadják: Andirkó Sándor, Nagy Gyula, Kovács János és Kovács Imre. — 4. „A színpad“ cimü monológ. Előadja: Nagy József. Az előadás pontosan kezdődik. Belépődij nincs. Adományokat az egyesület fentartására kszönettel veszünk. A zenét Nagyházi és zenekara szolgálja. Mindenkit szivesen lát a Rendezőség.

— **A Mácsai Dalkör működő tagjait** felkérem, hogy ma, pénteken este, pontosan félnyolc órára jelenjenek me gaz énekórán. Győri Lajos titkár.

A „Debreczen“ olvasói és előfizetői minden hétfőn és pénteken délután 20 fillérért fürödhetnek a szoboszlói gyógyfürdőben

A fürdőjegy oda- és visszautaz ással együtt 1 pengő 60 fillérbe kerül olvas óink részére.

A kedvezmény igénybevétele akként történik, hogy a »Debreczen« hasábjain megjelenő szelvén y bemutatása ellenében

a Máv. hivatalos Menetjegyirodája személyenként 1 P 60 fillérért kombinált vasuti és fürdőjegyet ad ki.

Miután hétköznapokon Hajduszoboszlóra és vissza a vasuti jegy 1 pengő 40 fillérbe kerülne személyenként egyedül vagy többedmagukkal kiutazó olvasóink részére, igy tehát a mi kedvezményünk révén, amelyet hetenként kétszer csoportos utazásnál nyujtunk a hajduszoboszlói hévizfürdő strandjára

mindössze 20 fillérbe kerül a belépőjegy.

Indulás minden hétfőn és pénteken délután a Debrecenből fél 3 órakor induló személyvonattal, visszautazás a Hajduszoboszlóról este 8 óra 28 perckor visszainduló személyvonattal.

Az állomáson

az indulás előtt 10 perccel kell megjelenni

és a »Debreczen« kirándulói részére fenntartott kocsikba vagy szakaszokba együttesen beszállni. Külön való utazásnál a kedvezmény érvényét veszti.

Ismételten hangsulyozzuk, hogy ez a kedvezmény csakis a »Debreczen« szelvényeivel és csakis a Máv. Menetjegyiroda utján vehető igénybe.

A legközelebbi utazás 1931 auguszt. 7-én, pénteken lesz

A Menetjegy iroda minden hétfőn és pénteken délután pont fél kettőkor lezárja a jelentkezéseket.

A vasutnál csatlakozni már nem lehet.

SZELVÉNY
a »Debreczen olvasói és előfizetői részére.
Érvényes
A
HAJDUSZOBOSZLÓI STRANDFÜRDŐ
1931 auguszt. 7-én, pénteken való kedvezményes látogatására.
Ezen szelvény alapján olvasóink és előfizetőink a Menetjegyirodában 1 pengő 60 fillérért kapják oda és visszautazásra szóló és fürdésre is jogositó utalványunkat.
Két tiz éven aluli gyermek egy jeggyel utazhat.

SZELVÉNY
a »Debreczen olvasói és előfizetői részére.
Érvényes
A
HAJDUSZOBOSZLÓI STRANDFÜRDŐ
1931 auguszt. 7-én, pénteken való kedvezményes látogatására.
Ezen szelvény alapján olvasóink és előfizetőink a Menetjegyirodában 1 pengő 60 fillérért kapják oda és visszautazásra szóló és fürdésre is jogositó utalványunkat.
Két tiz éven aluli gyermek egy jeggyel utazhat.

Fehértói Dániel
Dégenfeld tér 4. sz. Telefon 11—85. temetkezési vállalatának temetései:

Antalfy Gyula, sportárukereskedő életének 51-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 7-én, délután öt órakor lesz a Szent Anna uccai temető kápolnájából, a római katolikus egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után a Szent Anna uccai róm kat temetőbe.

— **Gyilkosság, vagy öngyilkosság?** A napokban Nyíregyházán Karas Jánosné ottani lakost felakasztva találták a szobájában. Mikor a hozzátartozók levágták a kötélről, még volt benne élet, de a kórházban — anélkül hogy ki lehett volna hallgatni — meghalt. A jelek szerint öngyilkosság történt, de a rendőrség megindította a nyomozást, mert Karasné halála körül sok gyanus körülmény mutatkozik. Többek szerint az asszony rosszul élt a férjével s ezért határozta el magát a végzetes tettre. Állitólag Karasné életét megmenthették volna, ha idejében levágják a kötélről s az azért nem következett be, mert szándékosan hurzták az időt, hogy az életun asszony halála bekövetkezzék. — A rendőrség a közeli napokban tisztázni fogja az öngyilkosság részletét.

— **Az ohattelekházi haszonbérlők kérelme.** A városi gazdasági bizottság augusztus hó hetedikén, délután fél öt órakor a városháza kistanácstermében tartja ülését. Tárgy: Az ohattelekházi haszonbérlők kérelme, haszonbérhátralékuk rendezése tárgyában.

— **Istentiszteletek ideje az orth. izr templomban.** Pénteken délután 6.40 órakor. Szombaton reggel 7.30 órakor délután 5.30 órakor. Szombat kezdete pénteken délután 6.50 órakor, s kimenetele szombat este 7.52 órakor.

— **A diákoknak vigyázzállásban kell hallgatni a Himnuszt.** A kultuszminiszter legutóbb elrendelte, hogy nyilvános ünnepélyeken a testületileg résztvevő diákok, fiúk, lányok, egyaránt, vigyázzállásban kötelesek hallgatni a Himnuszt, a Szózatot és a Magyar Hiszekegyet, akár zenekar, akár énekar adja elő.

— **Ciángázzal megmérgezte magát egy gyógyszerész.** Budapestről jelentik: A Hölgy ucca 35. számú ház első emeleti lakásában öngyilkosságot követett el Dobi Jenő 63 esztendős gyógyszerész. Dobi, aki egy gyógyszerészeti és vegyészeti gyár részvény társaság igazgatója volt, öccsével és leányával — aki szintén gyógyszerész — lakott együtt. Ma reggel a fürdőszoba ajtaját zárva találták. Rendőrt hivtak, aki feltörte az ajtót. Dobi Jenő mozdulatlanul feküdt a fürdőszoba padlóján. A fürdőszobából fojtó gázszag áradt ki. Kihivták a mentőket akik Dobit szabad levegőre vitték, de segíteni már nem tudtak rajta, az idős ember már halott volt. A rendőri bizottság levelet talált nála, amelyben Dobi Jenő megírja, hogy öngyilkosságot követ el, lombikban ciángázt fejleszt és azzal öli meg magát. Arra kérte a rendőrséget, hogy ne boncolják fel és ne foglalkozzanak az ügyével, mert ő egyszerü szürke ember, aki feltünés nélkül akar eltünni az életből. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Felkérjük tagjainkat,** nogy Antalfy Gyula tagtársunk temetésén, mely pénteken délután öt órakor lesz a Szent Anna uccai temető kápolnájából, minél számosabban megjelenni szivesek legyenek, hogy az egyesület testületileg képviselje magát. A Magyar Turista Egyesület debreceni osztálya.

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Meteorologiai Intézet jelenti: Nyugat-Európában, — hüvösebb óceáni beáramlás hatása alatt, — az idő zivatarosra és kissé hüvösre fordult. Franciaországban sok helyütt jég is esett. A zivatarok kiterjeszkedtek még az Alpesekre is.

Hazánkban tegnap, különösen az Alföld középső részein a nappali felmelegedés a 36 fokot is elérte és még a mára virradó éjszaka is a normálisnál többnyire valamivel melegebb volt. Az ország nyugati részein az idő kissé felhősebbé vált.

Időjárás: Nyugati légáramlással a meleg csökkenése és zivatarhajlam, majd erősebb időváltozás valószinü.

— **Magyar cserkészek Párizsban.** Párizsból jelentik: A múlt esztendőben megtartott Szent Imre ünnepségen a legnagyobb cserkészcsapat, a Scout de France 64. tagja képviseltette magát. Látogatásuk viszonzására és meghivásukra a Magyar Cserkészszövetség 11 magyarországi csapatból kiválogatott negyven tagú, őrsre felosztott csapata, dr Vida Gilmos, a Horthy Kollégium gondnokának vezetése alatt Franciaországba érkezett. Az árvalányhajas magyar csapat felvonulása élénk feltünést keltett Párizs uccáin.

— **A ruzsos nőiajak, gyüjti a bacillusokat.** Londonból jelentik: Charles Craster dr newarki (New Jersey állam) hatósági orvosa, Angliába útazott, ahol folytatni akarja a New Jerseyben olyan sikerrel kezdett csókelenes hadjáratát. Craster kimutatta, hogy a legtöbb bacillust és baktériumot szájról-szájra csók útján viszik ás és ezért társadalmi mozgalmat indított a csók minden alakja és válfaja ellen. Sokszorosan veszedelmesnek tartja az ajakrudakkal szépített ajkak csókját, mert a festékek és a kenőcsök, légypapirmódjára gyüjtik a bacillusokat.

— **Kedvezményes útazás az olasz államvasútakon.** Az olasz államvasútak, a társasútazások megkönnyitésére az eddigi húsz százalékos kedvezményt harminc százalékra emelték fel. Ez a kedvezmény már augusztus hó elsejei hatállyal érvénybe lépett. E kedvezmény elérésére az útazótársaságoknak a jövőben nem szükséges 25—100 személyt magába foglalni, hanem ehez elegendő 20 résztvevő is.

— **Öngyilkosság a szállóban.** — Az „Imperial-szállóban" egy fiatalember, aki a bejelentőlapon Zrekol József 18 éves kereskedősegédnek mondta magát, revolverrel a halantékába lőtt. — Eszméletlen állapotban vitték kórházba.

— **Megölte a felesége sértegetőjét.** Szegedről jelentik: Gyurinovics Ferenc 34 éves bajai lakost Szabó Péter 303. számú tanyáján baltával háromszor fejbesújtotta, mert a felesége sérelmére becsületsértést követett el. Gyurinovics sérüléseibe még aznap belehalt. A csendőrség a tettest elfogta és átadta a bajai királyi ügyészségnek.

— **Kitüntetett életmentő.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Kozma József keszthelyi napszámosnak — önfeláldozó és bátor magatartással végzett életmentésért — a magyar bronz érdemet adományozta.

x **Magyarország autótérképe** új kiadásban, valamint katonai térképek, s szolgálati szabályzat új kiadás, kapható Antalffy József cégnél, a m. kir. térképészeti intézet bizományosánál, Szent Anna és Varga ucca sarok. Telefon 612. szám.

Franciaországban is esett a buza ára

A francia kormányt az utóbbi időben igen nyugtalanitja a belföldi piacokon tapasztalt búza-árhanyatlás. Míg ugyanis

a mult hét elején a párisi tőzsdén 168 frankkal jegyezték a búzát, addig a hét végére 158 frankra csökkent a jegyzés.

A hét végén kibocsátott hivatalos közlemény szerint ez az árlemorzsolódás nem a piacra került nagyobb búzamennyiségekkel magyarázható, hanem valószínüleg azzal, hogy

sok termelő elhamarkodottan, igen alacsony áron kinálja búzáját közvetlenül az aratás utáni szállitásra.

A földmivelésügyi miniszter többrendbeli figyelmeztetést intézett a gabonakereskedőkhöz, melyekben hangsúlyozza, hogy

pánikszerü eladásokra egyáltalán nincsen ok.

A francia mezőgazdaság — úgymond — oly erős védelemben részesül, hogy jelentékenyebb áresés egyáltalán nem következhet be. Azonkívül a malmok a legszigorúbban kötelesek a már megállapított kiőrlési arányhoz ragaszkodni,

mely csak igen kismennyiségü külföldi búza felhasználását engedélyezi.

A földmivelésügyi minisztérium legutóbbi rendelkezése, egyébként kötelezi a gabonakereskedőket, hogy

pontosan valljak be augusztus első hetében tároló készleteiket.

Ezzel egyidejüleg számos malom ellen indítanak eljárást a külföldi gabona meg nem engedett mértékben való felőrlése miatt.

— **Frontharcosok.** Értesitjük a frontharcos dalárda tagjait, hogy dalpróbáinkat a Fűvészkert uccai ref. elemi iskola helyiségében, a szokott időben, kedden és pénteken tartjuk meg. Továbbá felkérjük a frontharcos bajtársakat, hogy aki a legnemesebb működésünkben részt akar venni jelentkezzen a fentjelzett helyiségben, kedden és pénteken, továbbá naponkint Kosztyu István rövidárú üzletében, Simonffy ucca 1. szám alatt. — Bajtársi üdvözlettel a daloscsoport vezetősége.

— **Fekete gólya az Alföldön.** Ujkécskéről jelentik: Hazánkban ritka madár telepedett le Matuska János gazdálkodó tanyáján. A tanyaföldek náddal lepett vizenyős részére egy fekete gólya érkezett a napokban. A tanyanépe érdeklődéssel várja vajjon épit-e fészket a ritkán látható madár.

— **Öt év alatt két és fél milliárd pengőt fordítunk ki külföldre.** Az ipari alkalmazottak hivatala memorandumban tárja fel, hogy öt év alatt 2.5 milliárd pengőért hoztak be az országba olyan árukat, amelyeket a magyar ipar is előállithat. A kormánytól az ipar fejlődésének elősegitését, a közönségtől pedig azt kéri, hogy csak magyar árut vásároljanak.

— **Halálra éheztette kisgyermekét.** Temesvárról jelentik: Fehér Mihály, gátaljai napszámos és felesége, bejelentették másféléves leányuk halálát Az orvosi vizsgálat megállapította, — hogy a napszámos szülők a gyereket halálra éheztették. Mindkettőt letartóztatták.

— **Rövidzárlat felgyujtotta a sztambuli Matska városrészt.** Sztambulból jelentik: Pera külvárosában tűzvész ütött ki, amely teljesen elpusztította a Matska-negyedet. Százötven ház porrá égett. A lángok a Tisvikise muzulmán negyedre és a Besiktase magaslatokra is átcsaptak. A tűzoltók két házat dinamittal felrobbantottak, hogy gátat vessenek a tűz terjedésének és éjfélkor sikerült is a veszedelmet lokalizálni. Két tűzoltó súlyosan megsebesült. Emberéletben nem esett kár. A pusztulást rövidzárlat okozta.

— **Magyar Sándor — Magyar Wilczek Sándor lesz.** A hős óceánrepülők egyikét Magyar Sándor néven ismerte meg a világ. Családi neve azonban Wilczek, de a Magyar nevet vette föl, mikor a nagy vállalkozásba belépett, hogy idegen hangzásu nevét ne használják ki külföldön, a magyar dicsőség rovására. Most kérvényt nyujtott be a belügyminiszterhez névmagyarositásért azzal, hogy régi családinevét is használhassa. Wilczek Sándorból lett Magyar Sándor, Magyar Sándorból lesz Magyar-Wilczek Sándor.

A BERLINI EGYIPTOMI KÖVET INZULTÁLTA A RENDŐRT, AKI FELTARTÓZTATTA AZ AUTÓJÁT.

Berlinből jelentik: Az előkelő Kurfürstendammon tegnap este kinos jelenet történt. A közlekedési rendőr megállást intett egy gépkocsinak, amely ennek ellenére tovább akart robogni, majdnem összeütközésre került a sor. Amikor a rendőr úrvezető igazolásra szólította fel, ez a következő szavakat mondotta neki:

— Ne merjen feltartóztatni, mert kellemetlensége lesz, én vagyok az egyiptomi követ.

A rendőr ragaszkodott az igazoló okmányok felmutatásához, mire a követ dühbe jött és az autóvezetési igazolványát a rendőr arcába dobta, egyuttal sértő kézmozdulatot tett homloka felé. A rendőr hidegvérüen vizsgálta az iratokat és megállapította, hogy tényleg dr. Nasat Hasszán egyiptomi követről van szó. Amikor a rendőr utat engedett, a követ olv hevesen csapta be a gépkocsi ajtaját, hogy az egyik ablak darabokra tört. A közönség a követ ellen foglalt állást.

A MAGYAR FILM SZENZCIÓS SIKERE A METEOR MOZGÓGAN.

Kötelességünknek tartottuk, hogy külön említést tegyünk a „Maros vize folyik csendesen . . ." c. magyarfilm szenzációs sikeréről, amely film még ezideig az összes filmeket az amerikaikat is beleértve, sikerével felülmulta. Ebben a mai nehéz gazdasági viszonyokban eddig csak egy napig lehetett egy filmet műsoron tartani, a Meteor-mozgóban, de a „Maros vize folyik csendesen" c. filmet, —mely teljesen magyar tárgyú film és a régi Marosmenti Magyarországra emlékeztet, prolongálni kellett. **Csomor Gyulát,** a Meteor-mozgó tulajdonosát az vezette, hogy a magyarfilm dicsőségét mindenki láthassa és énekelhesse mindenki azt a régi szép dalt, melynek örökké meglesz a varázsa: „Maros vize folyik csendesen" meg a másikat, hogy „Maros mentén nyilnak a szép virágok".

Vasárnap kivételével, továbbra is félhelyárak mellett kerül szinre a „Maros vize folyik csendesen" c. film

RIKKANCS LETT EGY ÖREG KOLOZSVÁRI SZINÉSZ.

Ujságot árul Blaha Lujza partnere.

Erdélyben történt, hogy egy rikkancs leányból ismert szinésznő lett, aki később egy budapesti szinpadon is szép sikereket aratott. Most ennek a nem mindennapi esetnek a forditottjáról számolnak be a kolozsvári lapok. — **Baróthy Jenő,** a szinház volt kitünő tagja felcsapott rikkancsnak. — Az öregur a következőket mesélte régi pályájáról és uj hivatásáról:

— Harminc évig müködtem a szinészi pályán. Először Kassán szerepeltem, — később Szatmáron, Brassóban, majd Kolozsvárott. — Legszebb emlékeim közé tartozik, hogy a »Náni«-ban együtt játszottam Blaha Lujzával. — Küry Klárival az »Ártatlan Zsuzsi«-ban léptem fel. Ezenkivül fontos szerepem volt a Lili-ben és a Nebántsvirág-ban. — A rikkancs-szinész el is énekli a régi slágert:

»És most már trombitálni,
trombitálni
Rég nem szoktam az ezred-
trombitán«.

Nemcsak szinész volt, hanem igazgató is. — 1923-ban koncessziót kaptam és három évig direktoroskodtam. Most reggel 6-tól este 9-ig árulom az ujságokat és örülök, hogy meg tudok élni uj pályámon.

x **Táncterem, mellékhelyiségekkel kiadó, Péterfia ucca 30. szám.**

— **Kéntáviró forgalom Róma és Berlin között.** Berlinből jelentik: A birodalmi postaügyi minisztérium közlése szerint holnap megnyilik a Róma és Berlin közötti kéntáviró forgalom. A kéntáviratozás dija négyzetcentiméterenként 70 penny, a minimális dij egy kéntávirat után 17 márka.

X **Tennisz ütők hurozását,** igen jutányos árban vállalja Antalffy Gyula sportháza, Varga ucca 1. szám.

Legujabb divatu
férfiruhákat
legfinomabb kivitelben
készitünk.
Kovács Márton és
Tóth Gyula, női szabók
Piac ucca 63.

VASBUTOROK
sodrony ágybetétek, matracpárnák, stb. elismert legjobb minőségü gyártmány, **gyári árban** beszerezhetők közvetlen a
Debreceni Vasbutorgyár rt.-nál
Kedvező fizetési feltételek.

SPORTHIREK

Vasárnap lesz a Labdarugó Szövetség közgyülése

A Keletmagyarországi Labdarugók Alszövetsége augusztus hó 9-én délelőtt 10 órakor — határozatképtelenség esetén 1931. évi augusztus hó 16-án délelőtt 10 órakor — az alszövetség tanácstermében (Ferenc József-ut 34. sz. I. emelet) tartja évi rendes közgyülését a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó. A jogosult résztvevők és szavazók igazolása. Az alszövetségi tanács jelentése az elmult 1930—1931. évről. Pénztáros, ellenőr, háznagy, számvizsgálók jelentése; a zárszámadás, vagyonmérleg és a felmentvények feletti határozathozatal. Az uj évi költségvetés előirányzat megállapítása. Az alszövetség székhelyének megállapítása. Rendes tagok indítványai, melyek a közgyülés előtt legalább 14 nappal nyujtandók be. Választások.

A Labdarugó Szövetség uj tisztikara

A jelölőbizottság a Labdarugó Alszövetség tisztikarába az 1931—1932. évre a következő jelöléseket ejtette meg:

Társelnök: Benedek Sándor. Alelnökök: Dr Kocsis Sándor, dr Payer Dezső, Keiner Ármin, Stark Andor, Hermann Dezső, Nagy Dániel, dr Szalay Károly, dr Kupinszky Sándor. Főtitkár: Schön Miklós. Titkár: Buttkai István. Pénztáros: Ökrös István. Számvizsgálók: Kaczander Mihály, Rose Ferenc, Voith István. Ellenőr: Baranyi Illés. Háznagy: Kövesi Károly. Ügyész: Dr Benkő Lajos. Orvos: Dr Dóczy Gedeon.

Tanácstagok: Hajdu Sándor, Grünfeld Viktor, Schvarcz József, Neumann Ármni, Horváth Endre, Gerő Sándor, Kiss János, Szabó Kálmán, Lindenberger Gyula, Nagy László, Görgey József, Epstein Sándor, Kovách Endre, Glück Sándor, Sovány Béla, Pető Gábor, Rozsáli Jenő, Klein Mór.

Póttanácstagok: Kertész Endre, Kaiser Miklós, Kölönte Zoltán, Kerékgyártó Gyula, Farkas Andor, Angyal Sándor, Serdült Gyula, Fogel Andor.

Országos közgyülési kiküldöttek: Kollmann Ferenc, dr Payer Dezső.

Feloszlik a Bástya

A SZEGEDI PROFICSAPAT VALAMENNYI TAGJÁT ELBOCSÁJTOTTÁK.

A Délvidék egyetlen jóképességü professzionista futballcsapata volt esztendőkön keresztül a Bástya, amely néhány igen értékes hazai és külföldi győzelemmel irta be a nevét a magyar futballsportba.

A nehéz gazdasági és pénzügyi viszonyok következtében a Bástya mérkőzéseit egyre kevesebben látogatták, a csapat kondiciója is letört, igy következett be, hogy a Bástya egyre hátrább szorult a futball ranglistáján és az első osztály utolsó helyéről is lejjebb csuszva a második osztályba került.

Ez a körülmény Szegeden annyira letörte a Bástya táborát, hogy a legkomolyabb formában kezdtek beszélni arról, hogy a csapatot fel kell oszlatni. Hétfőn délután drámai jelenetekben bővelkedő ülést tartott a Bástya igazgatósága. A futballsportért rajongó és a Bástyáért lelkesülő bizottság sok tagjának a szemébe könnyek kerültek, amikor az elnök elfogódott hangon közölte, hogy a csapat megszüntetését elkerülni nem lehet. Valamennyi felszólaló megállapította, hogy a Bástya játékosait rendkivül deprimálta az a körülmény, hogy két hónapig nem kaptak fizetést és ennek a deprimáltságnak eredménye lett, hogy a csapat kvalitásai süllyedtek. Egyöntetüen megállapították, hogy a Bástya második osztályban nem szerepelhet, erre nem marad más hátra, mint az egyesület feloszlatása.

Az igazgatóság végül elhatározta, hogy az egyesület egész játékesapatát — számszerint 15 futballistát — elbocsájtja. Szegeden ezzel megszünt a profifutball, a porondon csak az amatőrcsapatok.

NAGY PROGRAM ELŐTT A DTE OLD-BOY CSAPATA.

A DTE old-boy csapata pár heti szünet után nagy programot készül lebonyilftani.

Szombaton délután fél 6 órakor az Egyetemi Gépház csapatával játszik, melynek dirigense Teleki Pál, a Bocskai centere. Augusztus 15-én a debreceni bírák csapata 1 hordó sör ellenében revánsmérkőzésre hivta ki a kéksárgák öregeit. Míg augusztus 20-ára most már végleg le van kötve a budapesti bírák válogatott csapata.

Példaképpen állithatjuk a fiatalok elé az old-boyokat, kik vajmi keveset törődnek a kánikulával, csakhogy kedvenc sportjukat, a futballt meglett korukban is élvezhessék.

A szombati mérkőzés nagyon érdekesnek igérkezik, mert mindkét csapat eddig valamennyi ellenfelét legyőzte.

FELHIVÁSOK.

Felkérem a IV. ker. FC játékosait, hogy ma este fél 6 órára a fémiparinál pontosan jelenjenek meg. *Intéző.*

Felkérem a Homokkerti SC összes játékosait, hogy pénteken este pontosan fél 8 órára szakosztályi ülésre az Olvasókör helyiségében, Szabó Kálmán ucca 31. sz. alatt megjelenni szíveskedjenek. Mindenki hozza 2 heti tagsági díját az uj felszerelésre. Fontos tárgyak lesznek elintézve. *Intéző.*

20787—1931. vh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A debreceni kir. járásbróságnak 1931. évi Pk. II. 40484. sz. végzése folytán dr Borzsovay Jenő debreceni ügyvéd által képviselt Városi Takarék- és Hitelintézet javára 500 P tőke, ennek 1930. évi junius hó 25-től járó 11 százalék kamatai, 179.82 pengő eddigi és a még felmerülendő költségek, valamint az ezennel csatlakoztatott eddig jogerős zálogjogot nyert — az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján — *1931. évi augusztus hó 10. napjától délelőtt 9 órakor* Egyeken, Fő ucca 312. szám alatt a kir. járásbíróság 1930. évi 22298 számu végzése folytán vh. 20209—1931. sz. jkönyvben 4—6, 8—9. tétel alatt le-, illetve felülfoglalt 1020 pengőre becsült ingók, u. m. varrógép, ökrök, lovak nyilvános bírói árverésen a legtöbbet igérőnek esetleg becsáron alul is eladatnak az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében.

Debrecen. 1931 julius hó 9-én.

Szilágyi Lajos
bír. végrehajtó.

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A készáruvásáron mindjárt az üzlet elején megállapitható volt, hogy a kínálatban csökkenés állott be, vagy legalább is nem volt olyan sürgős jellegü az árukínálat, mint néhány nappal ezelőtt. Egyes tétekre már vevők is inkább akadtak, mert remélik, hogy megtörténnek azok az intézkedések, amelyek lehetővé teszik a kereskedelem bekapcsolódását. Ennek következtében sokkal barátságosabb volt az üzlet irányzata, ami leginkább az áralakulásban jutott kifejezésre. A buza 25—50, a rozs 10, az elsőrendü zab pedig 25 fillérrel drágult. A tengeri ára nem változott.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései: Tiszai buza 77 kg-os 8.85—9.35, 78 kg-os 9.00—9.50, 79 kg-os 9.15—9.65, 80 kg-os 9.25—9.75, felsőtiszai 77 kg-os 8.60—8.90, 78 kg-os 8.75—9.05, 79 kg-os 8.90—9.20, 80 kg-os 9.00—9.30, fejérmegyei és dunántuli 77 kg-os 8.80—9.10, 78 kg-os 8.95—9.25, 79 kg-os 9.10—9.40. 80 kg-os 9.20—9.50, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 8.70—9.00, 78 kg-os 8.85—9.15, 79 kg-os 9.00—9.30, 80 kg-os 9.10—9.40.

A különleges (80) tiszai buza 10.50—11.50.

Pestvidéki rozs 8.00—8.25, egyéb rozs 8.00—8.25, tak. árpa I. 14.50—15, tak. árpa II. 13.75—14.25, zab I. 17.50—17.75, zab II. 17.00—17.25, tiszai tengeri —.—, egyéb tengeri 13.70—13.90, korpa 10.25—10.50, 8-as liszt 16.75—17.25, repce 20.00—20.50, biborhere 29—31, szőszös bükköny 28—30, lenmag I. 23.50—24.00, lenmag II. 21.50—22.00, kék mák 69—70, Viktória borsó 19—22, expressz borsó 16—18, őszi borsó 16—17, fehér bab 20—21. lencse, kis 24—28, lencse, nagy 34—40, sz. répaszel. 8.75—9.00.

A budapesti és vidéki nagy- és kismalmok árjegyzései: Ogg 37.50—38.00, Og 37.00—37.50, 2-es 36.00—36.50, 4-es 34.00—34.50, 6-os 32.00—32.50, 8-as 17.50—18.00, rozs 0-ás 33.00—34, rozs 1-es 32.00—33.00.

Hivatalos valuta- és deviza-árfolyamok.

Angol font 27.70—28., belga frank 79.30—80.10, cseh korona 16.94—17.10, dán korona 152.40—153.40, — dinár 10.10—10.20, dollár 571.25—576.25, frnacia frank 22.60—23.00, hollandi forint 229.70—231.30, lengyel zloty 63,65—64.25 lei 3.40—3.43. leva 4.10—4.18, lira 29.80—30.20, — német márka 135.—136.20, norvég korona 152.80—153.80, osztrák schling 80.05—80.75, svájci frank 110.95—112.15, svéd korona 152.90—153.90.

Debreceni piaci árak

Élő baromfi: csirke 120—350, kacsa kilogramja 1.40—1.60.

Tojás: 6—7—8 fillér.

Vöröshagyma, makói, kg. 20—22 fillér; fejeskáposzta kg. 18—20 fillér; kelkáposzta 18—20 fillér; zöld paprika, hegyes, 100 darab 40 fillér; tölteni való paprika 14—16 fillér; burgonya, rózsa, kg. 8—14 fillér; tengeri drb. 1—2 fillér; karalábé drb. 1 fillértől 6 fillérig; torma 30—40 fillér; vereskáposzta 20—25 fillér; vaj-bab kg. 20—28 fillér; ugorka drb. 1 fillér; savanyitott ugorkának való száza 40—50 fillér; paradicsom kg. 16—18 fillér; tökkáposzta drb. 6—12 fillér.

Gyümölcsök: sárgadinnye kg. 6 fillér; görögdinnye kg. 4 fillér; körte kg. 10—30 fillér; őszibarack kg. 10 fillértől 1 pengő 20-ig; kajszinbarack kg. 70 fillér; alma kg. 8 fillértől 40 fillérig; szilva kg. 10—20 fillér; szőlő kg. 60—80 fillér; citrom drb. 8—14 fillér.

Versenytárgyalás szenvíztisztító berendezés készitésére.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara értesíti érdekeltségét, hogy a m. kir. honvédelemi miniszterium nyilvános versenytárgyalást hirdet a karcagi laktanya szenvíztisztító berendezés munkálataira. Az ajánlatok .f évi augusztus hó 17-én, délelőtt 11 órakor a m. kir. Hm. 11. osztályban, (I. ker. Szentgyörgy-tér 3. III. 18 házszám), fognak felbontatni, amikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

A szabályszerüen kiálltott ajánlatok fenti napon a megadott helyen fél 11 óráig nyujtandók be, mely időpontig az előirt bánatpénzt is le kell tenni. Az épitési programm szerint a munkát az építésvezetőség eziránvu felhivására legkésőbb három napon belül meg kell kezdeni és olyan erővel folytatni, hogy az 1931. évi okt. hó elsejéig teljesen készen legyen.

A részletes szálltási és munkafeltételek, költségvetés, tervek, rajzok stb. valamint az ajánlat és szerződésminta fenti katonai hivatalban a hivatalos órák alatt féltizenkét óráig megtekinthetők.

Bab, borsó és lencse állami elismreésének szabályozása.

Érdekelteknek tudomására hozza a debreceni kereskedelmi és iparkamara, hogy a bab és egyéb étkezési hüvelyes vetőmag állami elismerésének miniszteri szabályzata a kamara birtokában van, amelybe bárki betekintést nyerhet, a hivatalos órák alatt.

VÁSÁROK SORRENDJE.

Augusztus 8-án: Sertésvásár: Debrecen.

Augusztus 9-én: Abádszalók. Ló- és kirakodóvásár: Debrecen.

Augusztus 10-én. Dömsöd, Érk, Izsák .Kenderes, Kerta, Magyarkeszi, Mándok, Mekényes, Putnok, Rakamaz Sárkeresztúr, Sárosd, Sellye, Tolna, Veszprém, állatvásár: Kalocsa, Debrecen (sertésvásár nincs). Marha- és kirakodóvásár: Nagykapornok. Szent györgy. Kirakodóvásár: Rajka.

Augusztus 11-én: Gönc, Kaposmérő Kerkaszentmiklós, Regöly. Kirakodóvásár: Kalocsa, Debrecen. Állatvásár Solt.

Augusztus 12-én: Balmazújváros, Nagykónyi (sertésvásár nincs). Állatvásár: Csorna. Kirkaodóvásár: Solt.

Augusztus 13-án: Győrszentmárton, Keszthely (sertésvásár nincs), Kisbér, Szabadszentkirály.

Augusztus 14-én: Bélapátfalva, Bogdása, Kisláng. Marha- és sertésvásár: Gyoma.

Augusztus 15-én: Állatvásár: Makó Szegvár. Lóvásár: Gyoma.

Legjobb tőkebefektetés.

parcellázásra is alkalmas 3000 öles telek a Miklós-utca végén nagy gyárépülettel, rendkivül olcsón eladó. — Értekezhetni: dr Julow Jenő ügyvédnél, Szentanna-utca 10. szám.

x Állandó érdeklődés kiséri — LIENER BÉLA legujabban kiállitott fényképeit a Csapó-u. 1. sz.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

Középkorú,
egyedül álló, állami úrinő, szórakozás cél jából, igazi úriember ismerettségét óhajtja. „Temperamentum“ 1052

Alkalmazást keres férfi

Óvadékkal
bíró üzletember elhelyezkedne, vagy társulna. Közvetítőt díjazok. Cím a kiadóban. 1043

Alkalmazást nyer férfi

Könyvkereskedősegédek
akik állás nélkül vannak, adják le működésük rövid leírását — „Lukrativ“ alatt a kiadóba. 696vv.

Jómegjelenésü
férfi, vagy nő, 100 pengő havifizetéssel, 3000 pengő óvadékkal, felvétetik. Cím a kiadóban. 1000

Fodrászsegéd
kisegíteni felvétetik, Hencz fodrász, Mester ucca 41. sz. 1050

Kimérőnek
korlátlan italmérésbe óvadékkal rendelkező házaspár felvétetik. Verbőczy u. 14. földszint, kajualatti bejárat, Vadásznál. 1012

Szerelő
szikvizes üveget szerelni felvétetik, Hatvan u. 22. szám. 1041

Kifutófiú,
16 éven felüli, felvétetik, Agárdi ucca 6. sz. 1044

Intelligens
ur vagy hölgy Iparl Compass részére végzendő rentábilis akvirálási munkára felvétetik. Címeket Arany Bika szálló 8. számú szobájába kérek. 697vv.

Alkalmazást nyer nő

Bejárónőt.
Jó bizonyítvánnyal, — azonnalra keresek, Péterfia ucca 40. sz., utolsó ajtó. 1028

Szücs munkában
jártas lekészítő lányokat felveszek, Végh Sámuel, Simonffy ucca 2. szám. 1026

Gimnáziumot
végzett kisasszony, ki a zongorában is korrepetál, 4-ik gimnázista lánykához felvétetik — Cím a kiadóban. 1031

Ügyes
tanulólcányok azonnal felvétetnek Fried nővérek, Svetits palota, Ferenc József u. 43. I. u. II. 2. sz 1016

Szobaleányt
jó modorut, intelligenst azonnali belépésre vidékre keresek. V. V.

Bejárónőt
keresek pár órai munkára és egy házhozjáró ondolálónőt. Bercsényi-utca 54. 1021

Bútor

Eladók
fényezett keményfa hálószobabútor, Szoboszlai út 4 szám, Széll asztalos. 1033

Elelmiszer, ital

Bor.
rizling 60 fillér, öt liter vételnél 50 fillér, Márkus kimérésében, Böszörményi út 49. szám. 1042

Autó, motor, kerékpár

ALKATRÉSZEKET kerékpárjához, motorjához ne vegyen addig, amíg áraimat meg nem tekintette. Bodnár, Csapó ucca 68. szám. 9-h vv.

Ajánlat

Ablakok
ajtók, minden nagyságban készen kaphatók. Blattner Kálmán és Társa asztalos üzemében. Nagyvárad ucca 14. sz. 1046

Szeptember
1-én Sas u. 4. sz. alatt nyilik meg Galgóczy Kató hölgyfodrász és manikürszalonja. Lakás: Rákóczi u. 26. sz. 623-IX-1.

Petőfi Sandor-félc
emléktáblás házban, — Batthyányi u. 16. sz. udvari üzletben következő cikkeket rendkívül olcsón vásárolhat míg e készletből tart. Férfi és fiuruhákra gyönyörü szinben és minőségben gyapjukamgarnok csoda szép angolos mintáju seviottok, egész prima minőségü gyapjuszövetek, fekete és sötétkék szinekben, csikos nadráganyagok, tiszta gyapju, 150 széles kosztüm- és kabátanyagok, Bembergek, nyers selymek, krepdesin, zsorzsett, női- és férfiruhavásznak, lüszterek, divat grenadinokban. — Igyekezzen mostan mindenki vásárolni. Az árak rendkívül kedvezményesek. 413-VIII-31

Paplanlepedő
varrás 1.50, férfiing 1.20, gépendli mtr 10 fillér, monogram 20 fillértől. Kézi- és géphimzés, gyönyörü kivitelben, olcsón készül, Sas ucca 2. sz.

Ahol a

Ortodox
helyen két fiu gyerek teljes elátást kaphat, — Bethlen u. 15. 976

SZEMüvegek, hőmérők és látszerek legolcsóbban — Paulo vésnök, bélyegzőkészitő és látszerkereskedőnél, Batthyányi u. 22 szám. 16h—vv

Padlólakkok
speciális minőségben, magasfényü a legszebb szinekben, olcsó árban Kapható Stern festéküzletében, Piac u. 10. Bikával szemben. — Ugyanott biztos hatású irtószert vásárolhat olcsón, poloska, svábbogár, patkány és egér irtására VV

Kereslet

Patkányfogó
kutyát veszek, Károly Ferenc József út 8. sz. 1038

1 Távirat
10 fillérbe
kerül szavanként s azzal csak egy embert értesit - - szándékáról

Ezért vegye a „DEBRECZEN“ apróhirdetési rovatait ön is gyakrabban igénybe.

APRÓHIRDETÉSEINK HÉTKÖZNAP CSAK . 4 VASÁRNAP . . . . 6 FILLÉRBE KERÜLNEK SZAVANKÉNT S AZ OLVASÓK EZREI ÉRTESÜLNEK SZÁNDÉKÁRÓL.

Csalánt,
csudafát, májvát, nyersen és szárazon, legmagasab árért veszek, Monotorpályi út 48—N. 986

Ingatlant,
tizenkétezerig, azonnali fizetésre veszek, Szakács, Petőfi-tér 12. sz. Telefon 834. sz. 1039

Zálogcédulákat
mindennemü tárgyról, ékszerekről veszek, Hunyady ucca 14. szám, uccai üzlethelyiség. 1040

Ingóságvétel

Tört aranyat,
fogaranyat a legmagasabb árban vesz Haás Janka aranybeváltó. — Simonffy ucca 7. szám. 1325 VIII—13-ig.

Aranyat,
zálogcédulát, magas árban vesz Blattner Árpád, Csapó ucca63. sz. Kisposta mellett. Órajavitás 2 pengőtől. 1045

Iroda

Piac uccán
75. szám alatt kiadó orvosi rendelőnek, s irodának, vagy garsonnak különbejáratú két szoba, fürdőszobával, első emelet. (fv.)

Kiadó lakás egy szobás

Egyszobás
lakás kiadó Miklós ucca 17. 936

Uccai
szoba, konyha, spájz, augusztus hó 15-ére kiadó, Dózsa ucca 1. sz. 993 VIII—9-ig.

Egy szoba,
konyhás lakás, istálló kocsiszin, vagy garázs, egyéb mellékhelyiségekkel, külön udvarral kiadó. Kétmalom ucca 9. szám. Értekezni lehet Piac ucca 77. szám első emelet, dr Fényes. F.

Belvárosban
csendes udvarban egy szoba, konyha, speiz azonnal is kiadó. Berek utca 8. 1014

Kiadó lakás két szobás

Kiadó
két szoba, nagy előszoba mellékhelyiségekkel novembertől Magoss-utca tizenhárom. 940

Kiadó
kétszobás udvari lakás, konyha, előszoba, kamara, villany, gáz, vizvezeték, **azonnal beköltözhető, Kandia utca 7.** V. V.

Kétszobás,
udvari lakás, azonnal kiadó, csöndes udvar, Bercsényi ucca 40. sz. 1034

Kiadó lakás három szobás

Háromszobás,
modern lakás, teljes komforttal, törvényszék és az állomás közelében, szeptember hó elsejére kiadó. Cím megtudható a kiadóhivatalban 955

Háromszobás
elsőemeleti, modern udvari lakás kiadó. — Ugyanott 2 földszinti uccai szoba előszobával irodának, vagy orvosi rendelőnek kiadó. — Szent Anna u. 9. 76

Kiadó
3 szobás magános ház novemberre Homokkert gróf Tisza István utca 10. Értekezni Cserepes u. 7. 1024

Kiadó lakás nagyobb

Uj comforttal
felszerelendő háromszobás, parkettes, fürdőszobás lakás, novemberre kiadó, József kir herceg ucca 12. szám. Hangolás és javítás el- 385 VIII—8-ig.

Egész ház,
augusztus hó elsejére kiadó, modern lakás. Értekezni lehet Fényes ügyvéddel. F.

Erkélyes
lakás négy szoba, előszoba, fürdőszoba mellékhelyiségekkel kiadó. Füvészkert ucca 14. 945

Négyszobás
komfortos lakás, gyönyörü virágos udvarban, azonnal kiadó, — Rákóczi ucca 8. szám. 909

Ötszobás,
lakás teljes komforttal, (lift, központi fütés), állandó meleg viz) nov. 1-ére, esetleg előbb is kiadó. Iparkamara, Verbőczy u. 2., III. 4. Megtekinthető délelőtt 11—1 óráig. 1569

Butorozott szoba

Teljesen
különbejáratú szépen bútorozott uccai szoba kiadó. Varga ucca 45. szám. 959

Különbejáratú
uccai bútorozott szép szoba, villannyal kiadó, azonnalra, Gólya ucca 8. szám. (Bj).

Egy
különbejáratú bútorozott szoba, előszobával kiadó, Faragó ucca 6. szám. 1036

Uccai
bútorozott szoba, előszobával, kapualatti bejárattal kiadó, Burgondiaucca 4. sz. 1027

Üzlet, mühely, raktárhelyiség

Üzlethelyiség
a Bika bérházban azonnal kiadó. 21-VIII-15

Atadó üzlet, vendéglő

A város
legforgalmasabb helyén füszer, csemege üzlet átadó. Ajánlatokat „5000‘ jeligére a kiadóba 1023

Főtéren,
füszer- és csemegeüzlet eladó. Cím a kiadóban. 1029

Ingóság eladás

Varrógép
vadonatuj száz pengőért megbizásból eladó. Piac 56. Füszerüzlet. 1022

Jégszekrény
használt eladó. Simonyi ut 3. 1020

Toll-
és pehely eladó, Batthyányi ucca 10. sz. 1035

Eladó föld

Földet eladok
109 holdat, 130 holdast búzatermőt és 52 holdast, 42 holdast, 20 holdast. Mind tanyás, van még 135 holdas, egy 65 holdas is tanyával, ez homokos. A Nagycserén eladó 20 holdas tanyás, lucernát is termő birtok, domb nincs benne, olcsó és Macson 6 holdas. Pataky, Hatvan ucca 55. szám. 1032

Három hold szőlő
Ujlétán, házzal, istállóval eladó. Betétkönyvvel is. Értekezhetni lehet Mester ucca 28. sz. 1047

Eladó ház

Eladó
Czeizinger telepen Csalogány ucca 15. sz. ház Érdeklődni ugyanott. 1010

Nap uccán,
egy családiház, betétkönyvért is eladó. Értekezni lehet Nap ucca 4. szám. 1030

Betétkönyvvel
olcsón megvehető, komfortos, adómentes uj ház, Csapó ucca 23. sz. 924

Családiház,
Péterfiából beágazó uccában, fürdőszobával, nagy udvarral eladó, Eötvös u. 25. szám. 779

Eladó házhely

Betétkönyvvel
olcsón vehet házhelyet, házal, szőlővel együtt. Hadházi úti sorompónál. Értekezni lehet Vár ucca 10. sz., balra, délután 2 óráig. 998

Eladó állatok

Valódi
Yorkshirei garantált, vészmentes tenyészkocák és kan 7 hónaposak eladók. Malacok 8 hetes korukban előre kijegyezhetők. Egészséges kocák bebugatását vállalom. Keresztesi u. 12. sz. 947

Foxi
kutyakölykök eladók. Külsővásártér 3. 1025

Felelős szerkesztő: PÁLFFY JÓZSEF. — A TISZANTULI KÖNYV. ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.